

Ráiteas Straitéise 2008-2010

Imleabhar I

“A bheith ar thús cadhnaíochta ag forbairt inbhuanaithe earnáil iomaíoch agus nuálach agraibhia, bia, iascaigh agus foraoiseachta a bheidh dírithe ar an tomhaltóir, agus ag cur le geilleagar agus sochaí bhríomhar na tuaithe”.

Brendán MacGabhann TD
An tAire Talmhaíochta, Iascaigh agus Bia

Tony Killeen TD
Aire Stáit

Trevor Sargent TD
Aire Stáit

Teachtaireacht ón Aire, Brendán MacGabhann TD

Cuireann sé áthas orm Ráiteas Straitéise na Roinne don tréimhse trí bliana 2008-2010 a chur i láthair in éineacht leis na hAí, Sargent agus Killeen.

Cuirtear na príomhspríocanna agus na príomhghníomhartha a theastaíonn chun na hearnálacha agrairbhia agus iascaigh a fhorbairt i láthair sa cháipéis seo, earnálacha a bhfuil ról tábhachtach acu maidir le forbairt ár ngeilleagair. Léiríonn an dlúthghaol idir an Clár don Rialtas agus na gníomhartha straitéiseacha agus na táscairí feidhmíochta sa Ráiteas Straitéise nua seo na tosaíochtaí straitéiseacha a chuir mé féin agus mo chomhghleacaithe aireachta béim orthu le linn an phróisis fhorleathain chomhchomhairle agus ullmhúcháin.

Fáiltím go háirithe roimh ar an bhfreagracht bhreise a bhaineann le tionscal an iascaigh mhara mar a sannadh ar an Roinn seo. Braithim go mbeidh go leor sineirge mar thoradh ar an idirghníomhaíocht leis an eanáil agrairbhia mar go bhfuil na príomhdhúshláin a bhaineann le hathrú struchtúrach leanúnach agus iomaíochas os comhair an dá thionscal. Tá ról ríthábhachtach ag an Roinn maidir le beartais agus straitéisí a chur i bhfeidhm chun cumas agus iomaíochas na dtionscal dúchasach sin a fheabhsú. Tá roinn tionscnamh den sórt sin sa Straitéis seo agus ba chóir go gcuirfeadh feidhmíú rathúil na dtionscnamh sin go mór le forbairt inbhuanaithe na dtionscal sin atá scaipthe go geografach ar mórúsáideoirí abhábhar iad a tháirgtear go háitúil agus a dhéanann go leor chun forbairt eacnamaíoch agus fostaíocht a choinneáil i bpobail réigiúnacha, tuaithe agus cósta.

Saincheist lena mbaineann tábhacht maidir le gach réimse, tábhacht atá ag dul i méid, is ea an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag athrú aeráide ar fhorbairt inbhuanaithe leanúnach ár ngeilleagair, ár sochaí agus ár n-acmhainní nádúrtha. Tá an caidreamh idir slándáil bhia agus an comhshaol casta. Tá go leor machnaimh agus anailís ar bun, go náisiúnta agus go hidirnáisiúnta, ar na deiseanna domhanda atá amach roimh earnálacha an bhia, na talmhaíochta, an iascaigh agus na foraoiseachta agus ar na dúshláin a bhaineann le hathrú aeráide. Cabhróidh sé seo leis an Roinn agus leis an eanáil agrairbhia na bearta riachtanacha a aithint le slándáil bhia a chosaint taobh istigh de na gníomhartha níos leithne a theastaíonn le dul i ngleic le hathrú aeráide agus an gá le táirgeadh fuinnimh in-athnuaite a mhéadú. Tá sé sin ar cheann de mhórdhúshláin ár linne.

Táim ag tnúth a bheith ag obair le mo chomhghleacaithe Aireachta, le foireann na Roinne agus lenár ngeallsealbhóirí maidir leis an obair thábhachtach seo a chur chun cinn.

Brendán MacGabhann TD
An tAire Talmhaíochta, Iascaigh agus Bia

Réamfhocal ón Ard-Rúnaí, Tom Moran

Leagtar amach na dúshláin agus na spriocanna a bhfuil an Roinn le freastal orthu le linn an chuid eile de na deich mbliana seo atá fágtha sa séú Ráiteas Straitéise de chuid na Roinne Talmhaíochta, Iascaigh agus Bia. Leanfar leis an bpróiseas seo amach anseo de réir mar a leanann feirmeoireacht ar aghaidh á cur féin in oiriúint d'éilimh an mhargaidh. Tá an hearnála agraibhia imithe níos mó agus níos mó ó thráchtearraí bunúsacha i dtreo táirgí níos éagsúla ar luach níos airde. Leis sin, bhí an earnáil in ann luach na n-onnmhairithe a mhéadú ar shlí níos comhsheasmhaí agus mar thoradh air sin is í an earnáil sin an earnáil is mó a dhéanann airgead laistigh den earnáil déantúsaíochta dúchasach.

Réimse gnóthachtála eile is ea forbairt Chlár Forbartha Tuaithe nua don tréimhse 2007-2013. Bhí leibhéal infheistíochta sa chlár sin nár baineadh amach riamh cheana de €6.6bn chun cur lenár dtimpeallacht tuaithe, chun iomaíochas a fheabhsú agus chun inmhathánacht na hearnála agraibhia amach anseo a dhaingniú. Cuimsíonn na trí réimse seo – earnáil talmhaíochta atá ag athrú a bhainistiú, táirgeacht bia níos fearr agus cur le geilleagar tuaithe – ár bpríomhstraitéisí faoi láthair agus amach anseo. Ní dúshlán statach é sin, tá na héilimh a bhaineann le hathrú seasmhach agus ionchorpraítear réimsí nua freagrachta sa Ráiteas Straitéise reatha chomh maith leis na hathruithe a bhfuiltear ag súil go mbeidh tionchar acu ar ár dtimpeallacht oibríochta amach anseo a thabhairt le fios.

Tá freagrachtaí breise tugtha don Roinn maidir le leas ainmhithe agus forbairt an tionscail bhia, ach is é an t-athrú is mó maidir lenár réimse freagrachta ná an fhreagracht as forbairt fhoriomlán an tionscail iascaigh mhara. Baineann feidhmeanna éagsúla leis an bhfeidhm seo a théann ó stoc a chaomhnú agus do bharshaothrú go forbairt infrastruchtúir an fhlíth tráchtála mar aon leis an tionscal bia mara. Déanann gach ceann de na réimsí seo éilimh leanúnacha lena gcuid forbartha a neartú agus féachann an Ráiteas Straitéise seo le haghaidh a thabhairt ar na riachtanais a bheidh acu amach anseo.

Tá tréimhse buailte linn ina mbeidh go leor deiseanna don earnáil agraibhia agus, mar a tharlaíonn go minic, go leor dúshlán chomh maith. Beidh rithábacht sa todhchaí le hiomaíochas agus le soláthar bia inbhuanaithe a choimeád. Tugann anailís na saineolaithe le fios gur dócha go mbeidh slándáil soláthar bia ina hábhar práinne amach anseo mar thoradh ar a thuilleadh éilimh ar bhia ar fud an domhain, athrú aeráide, ídiú acmhainní ithreach agus uisce agus an t-athrú ar úsáid talún ó bhia go fuinneamh agus eile. Sa blianta amach romhainn, caithfidh beartas talmhaíochta ról lárnach na hearnála, ó thaobh aghaidh a thabhairt ar na mórdhúshláin dhomhanda seo, a chur chun cinn.

Tom Moran
An tArd-Rúnaí

Ábhar

leathanach

Teachtaireacht ón Aire

4

Réamhfocal ón Ard-Rúnaí

5

Caibidil 1 -- Ár nEagraíocht, Ráiteas Misin agus Spriocanna Ardleibhéil

1.1	Réamhrá	7
1.2	Ráiteas Misin	7
1.3	Spriocanna	8
1.4	Luachanna	8
1.5	Struchtúr	8

Caibidil 2 - Comhthéacs agus Dúshlán

2.1	Forléargas	10
2.2	Tomhaltóirí agus Custaiméirí Eile	11
2.3	Tráchtearraí Talmhaíochta agus Dearcadh an Mhargaidh	12
2.4	An Tionscal Bia a Fhorbairt	13
2.5	Iascaigh a Fhorbairt	13
2.6	Foraoiseacht a Chur Chun Cinn	14
2.7	An Comhshaol a Bhainistiú	14
2.8	Nuáil a Chur Chun Cinn	15
2.9	Patrúin Feirmeoireachta a Athrú	15
2.10	Poitéinseal Bithfhuinnimh a Fhorbairt	16
2.11	An tUalach Rialála a Athbhreithniú	16
2.12	Feidhmíocht Eagraíochta agus an Clár Oibre Nuachóirithe	16

Caibidil 3 - Goals, Strategies and Performance Indicators

Sprioc 1	18
Sprioc 2	20
Sprioc 3	22
Sprioc 4	24
Sprioc 5	25

Caibidil 4 - Comhchomhairle, Príomh-Naisc agus Socruithe Monatóireachta

4.1	An Próiseas Comhchomhairle	27
4.2	Príomh-Naisc	27
4.3	Naisc Trasfheidhmeacha Inmheánacha	28
4.4	Na Próis Mhonatóireachta agus Athbhreithnithe	28

Aguisín A	Cairt Eagraíochta	29
Aguisín B	Comhaltaí MAC	30
Aguisín C	Liosta de Ghiorrúcháin	34

"A bheith ar thús cadhnaíochta ag forbairt inbhuanaithe earnáil iomaíoch agus nuálach agraibhia, bia, iascaigh agus foraoiseachta a bheidh dírithe ar an tomhaltóir, agus ag cur le geilleagar agus sochaí bhríomhar na tuaithe".

Caibidil 1- Ár nEagraíocht, Ráiteas Misin agus Spriocanna Ardleibhéil

1.1. Réamhrá

Díríonn an Ráiteas Straitéise seo go sonrach ar anailís straitéise, spriocanna agus feidhmíochta. Tugann sé forléargas ar an seasamh reatha ina bhfeidhmíonn an Roinn agus léiríonn sé na príomhspríocanna agus na feidhmeanna straitéiseacha a dtabharfaimid fúthu chun iad a bhaint amach. Ina theannta sin tá sraith torthaí feidhmíochta ardleibhéil aitheanta againn do gach sprioc, a léiríonn na sochair fhoriomlána nó na hathruithe a bhfuil sé mar aidhm againn a bhaint amach sna trí bliana atá amach romhainn.

Ní doiciméad as féin é. Tá sé bunaithe ar thorthaí na hanailíse níos mionsonraithe atá i ndoiciméid ar nós Tuarascáil Fís-Talmhaíochta 2015, *Steering a New Course- Strategy for a Restructured Sustainable and Profitable Irish Seafood Industry 2007-2013*, an Straitéis Forbartha Tuaithe, etc. Ba chóir féachaint ar mar ghné amháin de shraith doiciméad beartas roinne agus ní mar threoir chinnte ar raon agus scála cuimsitheach na ngníomhaíochtaí a dhéanann an Roinn. Tá faisnéis níos iomláine maidir lenár ngníomhaíochtaí, dtuarascálacha, scéimeanna agus seirbhísí in Imleabhar 11.

Is eagraíocht il-fheidhmíochta í an Roinn Talmhaíochta, Iascaigh agus Bia a chuireann raon leathan seirbhísí ar fáil go díreach agus trí ghníomhaireachtaí stáit speisialaithe a fheidhmíonn faoina coimirce. Tá bonn custaiméirí leathan againn lena n-áirítear cáiniócoirí, feirmeoirí, tomhaltóirí, próiseálaithe bia agus oibritheoirí tráchtála eile, daoine a bhfuil baint acu le hiascaireacht, foraoiseacht, bith-fhuinneamh, taighde, chomh maith le forais AE éagsúla, Comhlachtaí Stáit eile agus grúpaí sainleasa.

1.2. Ráiteas Misin

"A bheith ar thús cadhnaíochta ag forbairt inbhuanaithe earnáil iomaíoch agus nuálach agraibhia, bia, iascaigh agus foraoiseachta a bheidh dírithe ar an tomhaltóir, agus ag cur le geilleagar agus sochaí bhríomhar na tuaithe".

1.3. Spriocanna

Tá sé mar aidhm againn ár misean a chomhlíonadh trí dhul ar thóir na gcúig Sprioc Ardleibhéal seo a leanas, a gcuirtear leo agus a bhfóirítear ag na straitéisí agus táscairí feidhmíochta mionsonraithe i gCaibidil 3

Sprioc 1. *“Creat beartais iomchuí a sholáthar chun tacú le forbairt earnáil a bheidh iomaíoch agus nuálach go hidirnáisiúnta agus a bheidh dírithe ar an tomhaltóir”.*

Sprioc 2 *“Na caighdeáin is airde is féidir maidir le sábhailteacht bia, cosaint tomhaltóirí, leas agus sláinte ainmhithe, sláinte iasc agus plandaí, lena n-áirítear bearta bithshlándála iomchuí, a chinntiú”.*

Sprioc 3. *“Inbhuanaitheacht eacnamaíoch, shóisialta agus chomhshaoil agus athrú struchtúrtha iomchuí a chur chun cinn sna hearnálacha talmhaíochta, foraoiseachta, iascaigh, bith-fhuinnimh agus táirgthe bia”.*

Sprioc 4. *“Ár gcuid scéimeanna agus clár go léir a fheidhmiú ar bhealach éifeachtúil agus éifeachtach ar shlí dírithe ar an gcustaiméir, ár gcaighdeán maidir le seirbhísí a sheachadadh a fheabhsú agus an t-ualach rialála ar ár gcliaint a shimpliú”.*

Sprioc 5. *“Cur lenár gcumas go leanúnach trinár ndaoine agus ár gcórais a fhorbairt, na caighdeáin rialachais chorparáidigh is airde a chothabháil, agus an clár díláraithe agus nuachóirithe seirbhíse poiblí a chur i bhfeidhm.”*

1.4. Luachanna

Cloímid, inár gcuid oibre, le Cód Caighdeán agus Iompair na Státseirbhíse, a bhaineann leis na rudaí seo a leanas

- Ár n-iompar a bheith eiticíúil, cothrom, neamhchlaon agus meas a bheith againn ar cheartas sóisialta, comhionannas sóisialta agus uilechuimsitheacht shóisialta.
- Feidhmiú ag na caighdeáin is airde éifeachtúlachta, díchill agus cuirtéise.
- A bheith oscailte agus cuntasach, coimhlint leasa a sheachaint agus a aithint go mbímid ag fónamh do mhuintir na tíre.
- Comhpháirtíocht a chur chun cinn trí chomhchomhairle lenár gcustaiméirí go léir, agus meas a bheith againn orthu.
- Caighdeáin sárchleachtais a chur i bhfeidhm maidir le hearcaíocht, oiliúint foirne agus forbairt.

1.5. Struchtúr

Tá an fhoireann reatha comhdhéanta de 4,287 (comhionann lánaimseartha) agus tá os cionn 80% díobh sin ag obair lasmuigh de Bhaile Átha Cliath.

Tá an fhoireann lonnaithe sna cúig oifig cheanncheathrú (Baile Átha Cliath, an Cabhán, Port Laoise, Cloch na Coillte agus Caisleán Johnstown) chomh maith le i scaipeadh leathan geografach d’oifigí, saotharlanna agus áitribh áitiúla eile. Léirítear na príomh-oifigí ar an mapa thíos.

Sna blianta amach romhainn beidh tuilleadh athruithe inár ndáileadh geografach de réir mar a tharlóidh na rudaí seo a leanas:

- beidh foireann athlonnaithe go dtí Bacastún, Co. Chill Dara,
- rachaidh an clár díláraithe ar aghaidh,
- déanfar athruithe eagraíochta dá bharr sin, de réir mar is gá, chun freastal ar mholtaí na gclár athbheithnithe i nmheánach agus seachtrach, agus déanfar oibríochtaí a chomhdhlúthú chun éifeachtúlacht agus seachadadh seirbhísí a fheabhsú.

Tá an chairt eagraíochta mhionsonraithe ar leathanaigh 29-32.

Suíomh na nOifigí

- Príomhoifigí na Roinne
- Oifigí Aitiúla
- ▲ Saotharlanna & Stáisiúin Allamuigh
- Ionaid Chalafoirt Iascaigh

Is mó a fheictear talmhaíocht agus iascaigh mar chroílár fhreagra na hEorpa ar phríomhdhúshláin maidir le bia a fháil agus bainistiú comhshaoil

Caibidil 2- Comhthéacs agus Dúshláin

2.1 Forléargas

Tá an Straitéis seo curtha le chéile i dtéarmaí na bpríomhfhachtóirí polaitiúla, eacnamaíocha agus institiúide a mbeidh tionchar acu ar oibríochtaí na Roinne sna trí bliana amach romhainn. Tarraingíonn na gníomhartha straitéise sa doiciméad seo ar an gClár do Rialtas agus ar phríomhdhoiciméid bheartais Rialtais eile chomh maith, lena n-áirítear:

- An Plean Forbartha Náisiúnta 2007-2013
- I dTreo 2016
- Plean Gníomhaíochta Agraifhís 2015
- Straitéis agus Clár Forbartha Tuaithe 2007-2013
- An Straitéis Eolaíochta, Teicneolaíochta agus Nuála 2006-2013
- Steering A New Course: Strategy for a Restructured, Sustainable and profitable Irish Seafood Industry 2007 – 2013
- Sea Change: A Marine Knowledge, Research & Innovation Strategy for Ireland 2007 - 2013
- An Straitéis Náisiúnta um Athrú Aeráide 2007-2012
- An Plean Gnímh Bith-fhuinnimh Náisiúnta,
- Rialáil Níos Fearr
- An Plean Náisiúnta Bithéagsúlachta

Le chéile, léiríonn na doiciméid sin tréimhse thábhachtach nua i bhforbairt earnálacha talmhaíochta, bia, iascaigh agus foraoiseachta na hÉireann a dhíreofar ar iomaíochas, nuáil agus inbhuanaitheacht. Tá méid mór maoinithe ón státchiste curtha ar fáil chun tacú leis an oiriúnú riachtanach atá le déanamh ag earnáil phríobháideach na hÉireann.

Comhlánaíonn forbairtí ag leibhéal AE agus idirnáisiúnta an treoir straitéise seo. Tá athchóiriú radacach déanta ar an gComhbheartas Talmhaíochta le híocaíochtaí deighilte ó tháirgeadh, chun tuilleadh saoirse a thabhairt d'fheirmeoirí freagairt do chomharthaí margaidh fad a chinnteofar go ndíreofar maoiniú cáiniocóirí ar tháirgeadh earraí poiblí, lena n-áirítear comhshaoil glan agus bith-éagsúil agus ardchaighdeáin sábháilteachta bia, agus sláinte agus leas ainmhithe. Is dócha go leanfar leis na treochtaí sin i Seiceáil Sláinte an Chomhbheartais Talmhaíochta a bhfuil sé beartaithe cinneadh a dhéanamh ina leith i 2008.

Ar shlí níos bunúsaí, feictear go bhfuil talmhaíocht agus iascaigh ag croílár fhreagra na hEorpa ar roinnt de phríomhdhúshláin an lae inniu. Ní dhéantar talamh slán níos mó de sholáthar inbhuanaithe bia a chomhlíonann éileamh thomhaltóirí na hEorpa ar fhíre agus ar inriantacht. Tugann treochtaí i margáí idirnáisiúnta agus teilgin go mbeidh dhá oiread an éilimh ar bhia sa domhan dúshlán nach mór a bheith comhlíonta go príomha ag táirgeadh Eorpach. Ag an am céanna, de bharr an dúshláin domhanda maidir le hathrú aeráide agus imní faoi ídiú ar bhreoslaí iontaise, acmhainní ithreacha agus uisce agus bithéagsúlachta, lena n-áirítear an stoc éisc fiáin, tá athrú tagtha ar dhearcadh na ndaoine ar chaidreamh shochoaí an lae inniu leis na hacmhainní sin agus tá athnuachan tagtha ar an éileamh ar inbhunaitheacht comhshaoil, shóisialta agus eacnamaíoch. Tá beartas talmhaíochta, foraoiseachta agus iascaigh lárnach d'fhreagra na sochaí ar na saincheisteanna sin.

Eascraíonn na saincheisteanna seo a leanas as an anailís sin agus as aitheantas a thabhairt don ról faoi athrú atá ag an earnáil i ngeilleagar an lae inniu.

2.2. Tomhaltóirí agus Custaiméirí eile

Tá soláthar slán de bhia sábháilte, ardchaighdeán ar phraghas réasúnta de dhíth ar thomhaltóirí agus tá comhlíonadh an éilimh sin lárnach le go mairfidh ár n-earnáil agraibhia agus le go bhforbróidh sí. Tá soláthar slán normálta san Eoraip le blianta fada anuas, ach is dócha go mbeidh bia a fháil san Eoraip agus neamhspleáchas ó thaobh soláthair mar ábhar imní amach anseo mar gheall ar athrú aeráide, éilimh fuinnimh iomaíochta ar bharrá in éineacht le daonra domhanda atá ag fás agus éileamh ar bhia atá ag méadú.

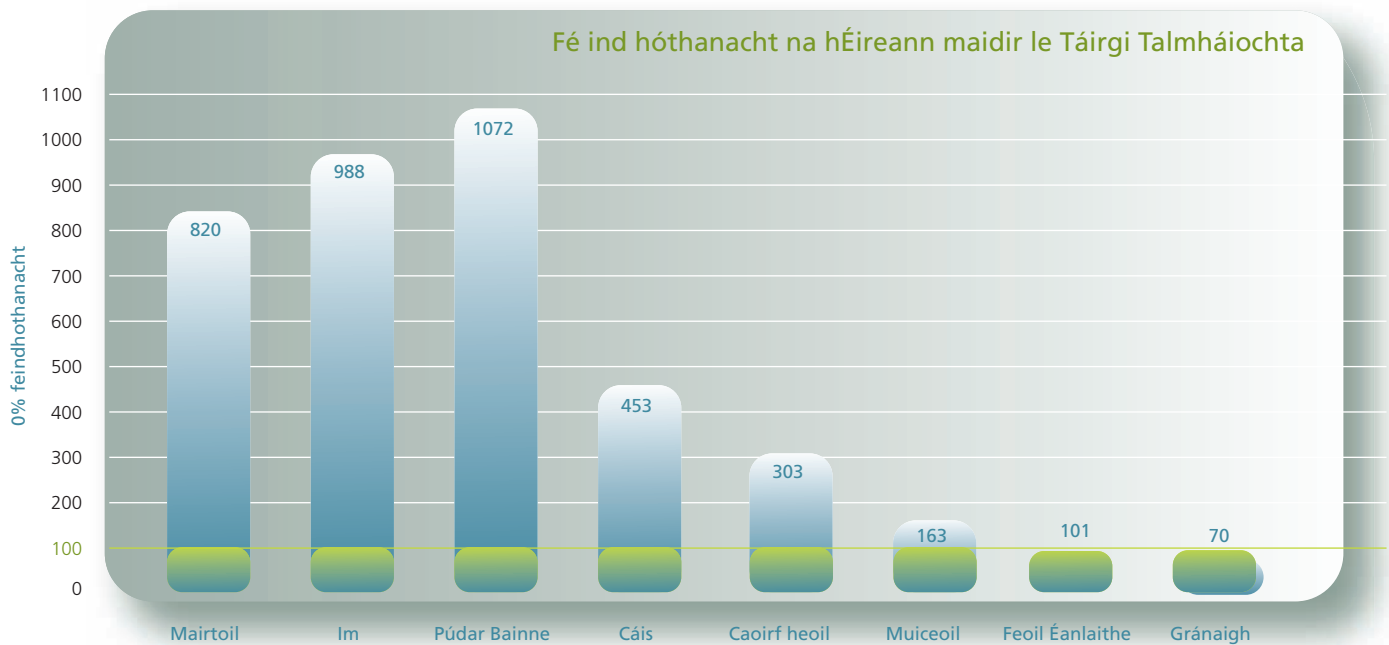
Tugtar ráthaíochtaí do thomhaltóirí ar shláinte phoiblí agus ar shábháilteacht bia trí chórais shábháilteachta bia éifeachtacha. Leanann an Roinn le córais shábháilteachta bia agus le córais cháillíochta chuimsitheacha a oibriú chuig na caighdeáin idirnáisiúnta is airde. Níos mó agus níos mó áirítear orthu sin bearta bithshlándála iomchuí chun caighdeáin shláinte ainmhithe, docharshaothraithe agus plandaí a chothabháil. Nuair a bhíonn aghaidh tugtha ar shaincheisteanna sábháilteachta, is iad na rudá a mbíonn tionchar acu ar rogha an tomhaltóra ná luach, caighdeán, cothú, tír bunaidh agus táirgeadh eiticíúil. Brathann tionscal bia na hÉireann amach anseo ar an méid agus a chomhlíonfaidh sé na héilimh thomhaltóra ilghnéitheacha sin.

Tá ardstádas sláinte ainmhithe na hÉireann mar bhonn taca do shábháilteacht bia agus leanann sé de bheith lárnach d'inmharthanacht ár dtionscal atá bunaithe ar bheostoc agus ar onnmhairí. Tá bagairtí suntasacha ar shláinte ainmhithe lasmuigh dár dteorainneacha (FMD, Galar Gormtheanga, Fliú Éanlaith). Ciallaíonn na bagairtí sin, in éineacht lenár sochaí atá ag éirí níos soghluaiste agus níos éagsúla i gcónaí go dteastaíonn acmhainní suntasacha chun ár n-ardstádas sláinte agus leasa a choinneáil agus chun cosc a chur ar theacht isteach galar coigríche.

Is tosaíocht í seirbhís phras agus éifeachtach dár gcustaiméirí go léir. Leanfaimid leis na spriocamanna comhaontaithe agus leis na hardchaighdeáin seirbhíse atá leagtha amach inár bPlean Gnímh Seirbhíse Custaiméirí agus inár gCairt Chustaiméirí. Tá sé beartaithe againn tuilleadh feabhais a chur ar cháilíocht ár seachadadh seirbhíse tríd an ualach rialála a shruthlíniú agus trí fhaisnéis agus treoir chruinn agus intuigthe a chur ar fáil do chustaiméirí.

2.3. Tráchtearraí Talmhaíochta agus Dearcadh an Mhargaidh

Mar a léiríonn an chart a ghabhann leis seo, táirgeann earnáil talmhaíochta na hÉireann don mhargadh domhanda go príomha agus tá onnmhairí ríthábhachtach do rathúlacht leanúnach an tionscail.

Chun trádáil rathúil a dhéanamh i margaí náisiúnta agus idirnáisiúnta, caithfidh an earnáil an sochar is fearr a bhaint as a cuid buntáistí agus buanna margaíochta. Caithfidh sí leanúint le tráchtearraí agus táirgí breisluacha nuálacha a tháirgeadh chuig na caighdeáin idirnáisiúnta cáilíochta is airde agus le córais éifeachtacha inriantachta agus sábháilteachta, caighdeáin chomhshaoil láidre agus tarraingteacht do thomhaltóirí.

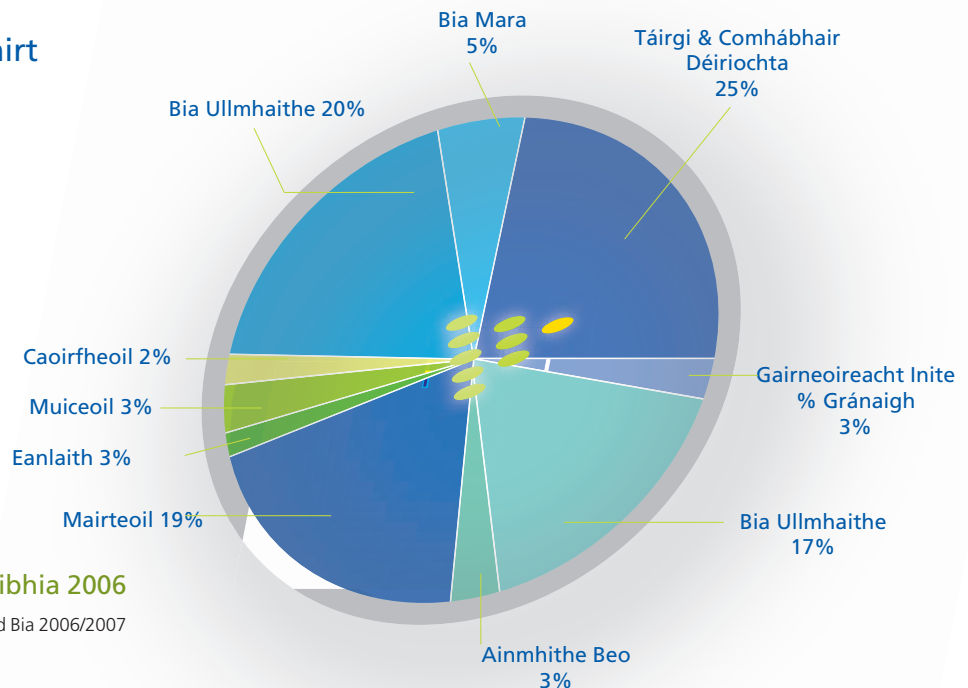
Caithfidh táirgeadh ag leibhéal feirme a bheith dírithe go hiomlán i dtreo éileamh an mhargaidh chomh maith. Tá raon roghanna ar fáil d'fheirmeoirí aonair agus tá a sheirbhís chomhairleach curtha in oiriúint ag Teagasc go speisialta chun cabhrú le gnó feirme an lae inniu a fhorbairt ó ioncam a bhíonn faoi threallús scéimeanna go dtí claonadh a bheadh dírithe níos mó ar an margadh. Tugann deighilt íocaíochtaí díreacha ó tháirgeadh deis do tháirgeoirí roghanna feirmeoireachta eile a fhiosrú, mar shampla foraoiseacht, táirgeadh orgánach, córais táirgthe níos leithne, nó táirgeadh go sonrach do na margaí ceirde agus speisialtachta ar scála níos lú. Déanfaimid na roghanna sin a spreagadh agus a chur chun cinn go gníomhach.

Is é ról an Stáit ná timpeallacht a éascú a chuidíonn le treallús agus le nuálacht iomaíoch. Baineann an Roinn an ról sin amach trí bheartais earnála iomchuí a fhorbairt a spreagann leibhéal infheistíochta straitéiseacha, a chuireann le forbairt faoi threallús an mhargaidh, a éascaíonn taighde, forbairt agus nuáil, a chothabhálann tacaíochtaí tréidliachta agus bithshlándála éifeachtacha atá riachtanach maidir le rochtain ar mhargaí onnmhairithe agus trí leasa na hearnála a chosaint ag an leibhéal idirnáisiúnta.

Is iad tréithe an mhargaidh bia ná an poitéinseal as cuimse atá ann agus an t-athrú gan staonadh a bhíonn ag tarlú.

2.4. An Tionscal Bia a Fhorbairt

Is í an earnáil bia agus dí an tionscal déantúsóireachta dúchasach is mó in Éirinn, le luach €8 billiún ag onnmhairí agus luach thart ar €18 billiún ag díolacháin fhoriomlána.

Sciar Céatadán d'Onnmhairí Agraibhia 2006

Foinse: Athbheithniú Onnmhairithe & Dearcadh Bhord Bia 2006/2007

Tá scaipeadh réigiúnach maith ag an earnáil seo freisin ó thaobh gníomhaíochtaí. Déanann an tionscal trádáil, go príomha, i margadh bia domhanda a bhfuil mar phríomhthréithe aige poitéinseal ollmhór agus athrú síoraí. Áirítear ar na hathruithe móra a bheidh os comhair cuideachtaí bia Éireannacha sa ghearrthéarma agus sa mheántéarma iomaíochas níos déine, costais a bheidh ag méadú - go háirithe muirir ardhuinnimh agus seirbhísí - éilimh thomhaltóirí domhanda a bhíonn ag athrú, agus comhdhlúthú miondíola níos mó le tuilleadh cumhachta ag an gceannaitheoir. Tá sé riachtanach binsemharcanna aitheanta i gcaighdeán bia a bhaint amach chun freastal ar éilimh thomhaltóirí an lae inniu ar nós leibhéil níos airde de luach cothaithe agus roghanna maidir le bheith ag ithe go sláintiúil.

Chun cabhrú leis an tionscal na dúshláin sách móra sin a bhaint amach, thug an Clár do Rialtas freagracht as gach gné d'fhorbairt agus de chur chun cinn bia don Roinn seo. Ina theannta sin, tá Fochoiste Comhaireachta ar an earnáil bhia agus dí á bhunú, agus cabhróidh grúpa idir-rannach ardleibhéil leis. Tá na hathruithe sin leagtha amach chun an earnáil thábhachtach seo a chothabháil agus a chur chun cinn agus chun cur i bhfeidhm na mbeartas straitéiseach sa Phlean Gnímh Agraifhís 2015 agus sa Phlean Forbartha Náisiúnta a éascú, beartais a spreagann fás agus nuáil agus a chabhraíonn le hiomaíochas.

2.5. Iascaigh a Fhorbairt

I ndiaidh fhoirmlíú an Rialtais nua i mí an Mheithimh 2007, sannadh freagracht as iascaigh mhara, do bharshaothrú, imeall trá, taighde mara agus innealtóireacht mhara, ar an Roinn seo. Tá an flit iascaireachta mara tráchtála, an tionscal do bharshaothraithe agus próiseála bia mara agus a dtionscail tacaíochta teicniúla, margaíochta/onnmhairithe, miondíola agus soláthair san áireamh anois inár dtéarmaí tagartha.

Is éard atá mar thosaíocht againn poitéinseal na hearnála iascaigh a uasmhéadú agus mar thoradh air sin cur le hioncam phobail mhara agus chósta.

Tá tionchar dearfach ag an bhforaoiseacht ar sholáthar in-athnuaite fuinnimh, ag cur i gcoinne athrú aeráide agus ag cur le bithéagsúlacht..

Tá cur chuige lánpháirtithe agus saindirithe de dhíth chun an earnáil éagsúil seo a fhorbairt. Tá bunobair maidir leis sin déanta i gComhbheartas Iascaigh an AE (CFP) agus trí straitéisí náisiúnta don tionscal bia mara agus taighde mara, i.e. “Steering A New Course” agus “Sea Change”. Déanfar forbairt fhoriomlán ar bhrú chun cinn an tionscail trí fheidhmiú breise na moltaí mionsonraithe atá sna pleananna seo, go príomha, agus tríd an bPlean Straitéiseach Náisiúnta d’Iascaigh, nuair a bheith sé glactha ag an AE.

Áirítear ar na príomhdhúshláin atá os comhair na hearnála seo stoic éisc a chaomhnú agus a atógáil, acmhainneacht flít a chur i gcothromaíocht le hacmhainní a bhfuil fáil orthu, calafoirt iascaigh tosaíochta a fhorbairt chun an tríchur is mó is féidir ó thaobh soláthair a mhealladh, dobharshaothrú a fhorbairt agus straitéisí próiseála iascaireachta agus margaíochta a chur i bhfeidhm chun an toradh is mó is féidir ar tháirgí a bhaint amach. Ní mór na dúshláin sin a chomhlíonadh laistigh de chuspóirí níos leithne an bheartais AE ar bhainistiú lánpháirteach chrios an chósta, beartas atá ag forbairt. Is é an tasc atá againn sna trí bliana amach romhainn feabhas a chur ar phoitéinseal forbartha na hearnála tábhachtaí seo agus mar sin cur le leas agus poitéinseal ioncaim na bpobal mara agus cósta.

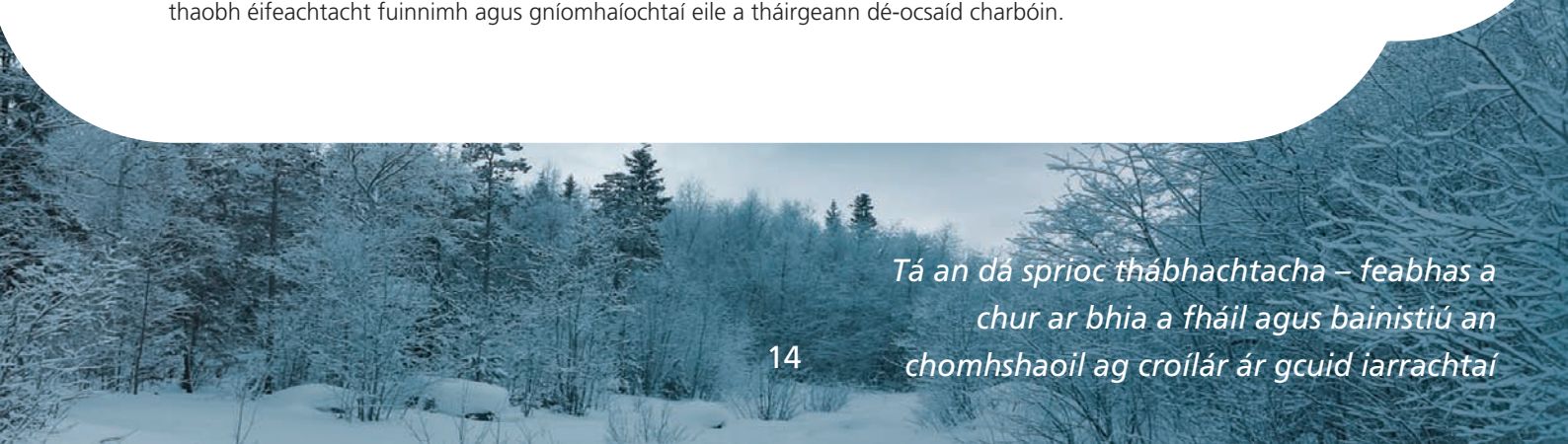
2.6. Foraoiseacht a Chur Chun Cinn

Tá ról tábhachtach á imirt ag foraoiseacht cheana féin i bhfolláine eacnamaíoch, shóisialta agus chomhshaoil na tíre agus is é an dúshlán atá ann cur le cumas an tionscail a mhéid agus is féidir. Is léir go bhfuil poitéinseal tráchtáil meántéarmach go fadtéarmach maith aige de bharr gur féidir leis an bhforaoiseacht foinse ioncaim eile atá inmharthanach a sheachadadh agus tá an margadh dá cuid táirgí ag fás. Is léir na sochair eacnamaíocha soiléire a bheadh mar thoradh ar an gclúdach foraoise a mhéadú ónár leibhéal íseal reatha de 10% agus d’fhéadfadh é sin cur go dearfach le soláthair fuinnimh inathnuaite, athrú aeráide agus bithéagsúlacht a bheadh ag méadú.

Is é an bac is mó ar an tionscal leibhéil phlandála inmharthana a bhaint amach agus is é an dúshlán atá ann oibriú go dlúth leis na geallsealbhóirí éagsúla lena chinntiú go gcoinneoidh na scéimeanna agus tacaíochtaí nua i gcláir fhoraoiseachta an AE agus an NDP an fhoraoiseacht mar rogha úsáide talún éifeachtach, go bhforbróidh siad an deis fuinnimh a bhaineann léi agus go gcothabhálfadh siad tionscal foraoiseachta fuinniúil.

2.7. An Comhshaoil a Bhainistiú

Níos mó agus níos mó féachtar ar na tionscail thalmhaíochta agus foraoiseachta mar thionscail atá ag croílár na réiteach ar dhúshláin dhomhanda a eascraíonn as athrú aeráide agus soláthair fuinnimh. Áirítear ar na limistéir inar féidir leo rannchuidiú dearfach a dhéanamh astuithe gáis cheaptha teasa a laghdú, soláthair bithfhuinnimh a mhéadú, na rioscaí a bhaineann le húsáid lotnaidicídí agus ceimiceáin eile a laghdú, cur le bithéagsúlacht agus gnáthóga de bharr cleachtas feirmeoireachta níos leithne agus leochaileach agus díghrádú comhshaoil a laghdú trí úsáid inbhuanaithe a bhaint as acmahinní nádúrtha agus trí dhea-phróisis bhainistithe dramhaíola. Tá an Roinn freagrach as an tionchar atá aici féin ar an gcomhshaoil a bhainistiú ó thaobh éifeachtacht fuinnimh agus gníomhaíochtaí eile a tháirgeann dé-ocsaíd charbóin.

Tá an dá spríoc thábhachtacha – feabhas a chur ar bhia a fháil agus bainistiú an chomhshaoil ag croílár ár gcuid iarrachtaí

Tá an t-athrú i dtreo táirgí tráchtála breisluacha bunaithe ar chomhordú níos fearr agus baint níos mó a bheith idír R&D tionsclaíoch agus R&D a mhaoinítear go poiblí.

Tá roinnt beartas Rialtas agus AE, a bhfuil spriocanna sainmhínithe acu, a bhfuiltear ag dul ina dtóir go forghníomhach chun seachadadh thorthaí comhshaoil dearfacha a fheabhsú. Áirítear orthu sin an Plean Gnímh Bithfhuinnimh Náisiúnta, an Straitéis Náisiúnta um Athrú Aeráide 2007-2012, Prótacal Kyoto do Chreat Coinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar Athrú Aeráide, an Plean Gnímh Níotráití, an Plean Náisiúnta Bithéagsúlachta agus Treoir Creat Uisce an AE. Agus an tábhacht a bhaineann le tabhairt faoi na dúshláin a thugann athrú aeráide agus caighdeáin chomhshaoil a bhíonn ag athrú go síoraí á aithint aici, tá baint fhorghníomhach ag ár Roinn le measúnú a dhéanamh ar thionchar ghníomhaíochtaí talmhaíochta, bia, foraoiseachta agus iascaigh ar na spriocanna sin agus leis na céimeanna go léir a theastaíonn a thógáil chun dea-iompar agus dea-caighdeáin a chur chun cinn le comhshaol inbhuanaithe agus bithéagsúlacht a chinntiú.

2.8. Nuáil a Chur Chun Cinn

Tá taighde agus forbairt ríthábhachtach chun cumas na hearnála dúchasá talmhaíochta, bia agus iascaigh a bhrú chun cinn le go mbeidh sí in ann a bheith iomaíoch sa mhargadh nuálach baile agus domhanda atá faoi threallús na teicneolaíochta. Ba é sin ceann de na príomhtheachtaireachtaí sa Straitéis Eolaíochta, Teicneolaíochta agus Nuála (SSTI), sa Phlean Gnímh Agraifhís 2015, sa Straitéis Sea Change 2007-13 agus sa Phlean Forbartha Náisiúnta 2007-13. Tá maoiniú poiblí de €782 milliún leithroinnte i gcomhair taighde faoi na Fo-Chláir Taighde Mara agus Bia Talmhaíochta sa Phlean Forbartha Náisiúnta chun tacú le bith-gheilleagar eolasbhunaithe a fhorbairt. Leis na cláir taighde, cuirfear an bonn eolaíochta agus an tacaíocht ar fáil d'earnáil talmhaíochta, bia, foraoiseachta agus iascaigh a bheidh inbhuanaithe, iomaíoch, dírithe ar an margadh agus nuálaíoch.

Teastóidh teicneolaíochtaí agus córais nua a fhorbairt maidir le táirgeadh talmhaíochta chun tacú le táirgiúlacht, éifeachtúlacht, iomaíochas agus inbhuanaitheacht comhshaoil na hearnála. Le forbairt an Tionscail Bia amach anseo, beidh béim ar an ngá le nuáil maidir le teicneolaíocht agus táirgí chun seasamh na hÉireann a bhrú suas sa slabhra luacha ó thráchtarraí bunúsacha i dtreo táirgí níos éagsúla le breisluach ard. Is dúshlán ollmhór é sin a bhaint amach agus beidh sé bunaithe ar rannpháirtíocht tionscail níos mó in R&D, le tacaíocht ó eolas agus saineolas R&D a bheidh maoinithe go poiblí.

Ina theannta sin, aithníodh gur saincheist lárnach é eolas a aistriú ó eagraíochtaí taighde chuig tionscal maidir le timpeallacht de thaighde den scoth agus tráchtálaithe a fhorbairt. Le níos mó infheistíochta in R&D, cuirfear le cumas agus leis an leibhéal scileanna san earnáil. Leis sin chomh maith le haistriú teicneolaíochta, cuirfear forbairt chultúr nuálaíoch chun cinn le bheith mar threallús do nuáil maidir le táirgí agus próisis.

2.9. Patrúin feirmeoireachta a athrú

Tháinig ardú ar an líon feirmeoirí a nascann a ngníomhaíochtaí feirmeoireachta le fostaíocht lasmuigh dóibh mar thoradh ar an bhfáil atá ar dheiseanna fostaíochta eis-feirme mar aon le hathruithe i gcleachtais talmhaíochta. Ag eascairt as sin tá patrún ina dtarlaíonn formhór na táirgeachta dianfheirmeoireachta laistigh den mhéid feirmeoirí lánaimseartha atá fágtha. Is dócha go leanfaidh an treocht sin ar aghaidh. Is é an dúshlán atá romhainn a chinntiú go leanfar le feirmeoireacht ar bhealach iomaíoch agus inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de, a choinneoidh an tsamhail Eorpach talmhaíochta, a dhéanfaidh an leibhéal earraí poiblí a uasmhéadú agus a chothabhálfaidh inneach shocháil na tuaithe. Is dúshlán mór é sin d'fheirmeoirí do phróiseálaithe agus do dhéantóirí beartais, ach is dúshlán é is féidir a chomhlíonadh.

Is é an dúshlán atá ann ná a chinntiú go leanfaidh iomaíochas na feirmeoireachta ar aghaidh chomh maith le bheith inbhuanaithe go sóisialta agus ó thaobh an chomhshaoil de ag an am céanna.

Is foinsí príomha ábhar atá oiriúnach chun fuinneamh inathnuaite a tháirgeadh iad an talmhaíocht agus an fhoraoiseacht.

2.10. Poitéinseal Bithfhuinnimh a Fhorbairt

Lasmuigh den AE, is ceann de na tíortha is mó a bhraitheann ar fhuinnimh allmhairithe í Éire – is ionann fuinneamh allmhairithe agus 87% den úsáid náisiúnta. Chun an scéal sin a chur ina cheart, caithfear an úsáid a bhaintear as teicneolaíochtaí fuinnimh inathnuaite a mhéadú. Is iad na hearnálacha talmhaíochta agus foraoiseachta foinsí formhór na n-ábhar fuinnimh inathnuaite is féidir a aistriú isteach i raon bithbhreoslaí nach ndéanann dochar don chomhshaoil. Tá aeráid na hÉireann níos oiriúnaí go ginearálta ó thaobh ábhar lignin-cheallalóiseach mar adhmaid, tuí agus barra ilbhliantúla a tháirgeadh. San fhadtéarma, beifear in ann na hábhair sin a aistriú isteach ina mbithbhreoslaí leachtacha mar gheall ar theacht chun cinn teicneolaíochtaí dara glúin.

Tá aird nach beag tugtha againn ar an réimse bithfhuinnimh. Chuireamar le forbairt beartais ag leibhéal idir-rannach agus táimid ag obair lena chinntiú go dtacófar leis an earnáil thar an slabhra soláthair go léir. Áirítear ar an bPlean Gnímh Bithfhuinnimh Náisiúnta roinnt gníomhartha sainiúla chun an sciar d'fhuinneamh inathnuaite a fhaightear ón earnáil talmhaíochta agus foraoiseachta a mhéadú. Áirítear ar na gníomhartha sin spriocanna chun úsáid bhithmhaise agus bhithbhreoslaí a chur chun cinn, dreasachtaí chun táirgeadh bharráí fuinnimh a mhéadú, forbairt agus tacaíocht don slabhra fuinnimh adhmaid foraoiseachta agus tacaíocht do thaighde agus forbairt sa réimse agra-fhuinnimh.

2.11. An tUalach Rialála a Athbhreithniú.

Bíonn creat rialála éifeachtach agus solúbtha riachtanach, i dtimpeallacht iomaíoch, chun forbairt agus leathnú gnó a éascú. Mar sin féin, teastaíonn rialáil éifeachtach chomh maith chun sláinte agus leas saoránach, oibreoirí, tomhaltóirí, gnó, ainmhithe agus an chomhshaoil a chosaint. Níl sé éasca an chothromaíocht sin a bhaint amach. Tá Measúnuithe Tionchair Rialála ar an reachtaíocht phríomhúil nua go léir, nó ar mholtaí beartais suntasacha beartaithe, riachtanach chun cabhrú leis an ualach riaracháin orthu siúd a bhíonn faoi rialáil a íoslaghdú, fad a choinnítear caighdeáin agus leibhéil chomhlíonta. Ina theannta sin, táthar ag leanúint leis an saincheist seo i gcomhthéacs Eorpach faoi Chlár Oibre Simplithe an AE, a bhfuil príomhspríoc aige na hualaigh riaracháin a eascraíonn ó reachtaíocht AE a laghdú 25% faoi 2012. Tá Éire rannpháirteach go gníomhach agus is minic a threoraíonn sí na pléití sin le súil agus brúnna tras-chomhlíonta a fheabhsú agus leis an ualach iomlán páipéarachais ar fheirmeoirí agus ar chliant eile a laghdú.

2.12. Feidhmíocht Eagraíochta agus an Clár Oibre Nuachóirithe

Is próiseas leanúnach é feidhmíocht a fheabhsú agus tá sé mar bhonn taca maidir le cé chomh héifeachtach is a dhéanamid ár gcuspóirí a chomhlíonadh. Éilíonn sin go ndéanfaí iarrachtaí leanúnacha ar phróisis a fheabhsú chun na dianchaighdeáin a éilítear uainn a bhaint amach agus go dtabharfaí aird ghéar ar ár bhfoireann agus ár gcórais a fhorbairt chun an leas is fearr a bhaint astu. Táimid tiomanta go hiomlán an clár díláraithe a chur i bhfeidhm, an clár oibre nuachóirithe a fhorbairt tuilleadh agus a chinntiú go gcuirfí seirbhís ardchaideáin ar fáil do gach custaiméir, idir sheachtrach agus inmheánach.

Is próiseas leanúnach é feidhmíocht eagrúcháin a fheabhsú agus tá an Roinn tiomanta go hiomlán dó.

Tá ár n-athbhreithniú féin beagnach críochnaithe againn ar ár struchtúir agus oibríochtaí agus táimid ar cheann de na chéad rannpháirtithe i gClár Athbhreithnithe Eagraíochta an Taoisigh. Cabhróidh na próisis sin leis an eagraíocht anailís a dhéanamh ar na príomhdhúshláin atá roimpi agus tabharfaidh siad treoir maidir leis na hathruithe a mbeidh gá leo chun déileáil leis an timpeallacht oibríochta athraithe.

Baineann an Roinn seo úsáid as raon meicníochtaí chun measúnú leanúnach a dhéanamh ar thosaíochtaí ó thaobh acmhainní a leithdháileadh. Áirítear orthu sin ár bpróisis phleanála gnó, an Creat Faisnéise Bainistíochta, an clár Bhainistiú Riosca agus an Clár Luach ar Airgead agus Athbhreithniú Beartais. Chomh maith leis sin, cabhraíonn táirgeadh an Ráitis Aschuir Bhliantúla (AOS) linn díriú ar chuntasacht feidhmíochta, seachadadh seirbhísí agus acmhainní a leithdháileadh.

Bíonn bainistiú feidhmíochta an duine aonair faoi threoir na bPleananna Forbartha Pearsanta a forbraíodh faoin gCóras Bhainistiú Feidhmíochta agus Forbartha. Tugtar tacaíocht dó trí earcaíocht ghníomhach, oiliúint, forbairt, soghluaisteacht agus beartais chomhionannais. Tá na beartais sin, a ndéantar athbhreithniú orthu ar bhonn rialta, leagtha amach chun cur leis na deiseanna atá ar fáil don fhoireann go léir a leibhéal eolais, a n-inniúlachtaí agus a scileanna a fheabhsú. Bíonn tionchar ar feidhmíocht phearsanta ag cumarsáid éifeachtach agus ag beartais chomhairliúcháin chomh maith agus le linn thréimhse na Straitéise seo, cuirfear tuilleadh lenár gcumarsáid inmheánach agus lenár bpróiseas comhchomhairleach trí theicneolaíocht, cúrsaí oiliúna, comhpháirtíocht, PMDS, comhdhálacha, foilseacháin agus meicníochtaí idirchaidrimh eile a úsáid.

Caibidil 3- Spriocanna, Straitéisí agus Táscairí Feidhmíochta

Sprioc 1 *Creat beartais iomchuí a sholáthar chun tacú le forbairt earnáil a bheidh iomaíoch agus nuálach go hidirnáisiúnta agus a bheidh dírithe ar an tomhaltóir.*

Táscairí Feidhmíochta Ardleibhéil

- Tionchar idirbheartaíochtaí AE/ na hEagraíochta Domhanda Trádála (WTO) ar thalmhaíocht, foraoiseacht agus iascaigh na hÉireann.
- Luach/méid onnmhairí talmhaíochta, bia agus éisc.
- An méid a fheidhmítear cláir agus doiciméid bheartais ollmhóra agus an tionchar a bhíonn acu sin agus ag tionscnaimh náisiúnta ar an earnáil.
- Luach/méid na hearnála bia tomhaltóra ullmhaithe.

Uimhir

Gníomhartha Straitéiseacha

Táscairí Feidhmíochta

1.1

Tiomantais ábhartha sa Chlár do Rialtas agus i bpleananna beartais straitéiseacha a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear Plean Gnímh AV2015, I dTreo 2016, NDP/RDP, SSTI, *Steering a New Course agus Sea Change*.

- ▶ An méid a fheidhmítear doiciméid bheartais mar a chainnítear agus mar a thuiriscítear sa Tuarascáil Bhliantúil

1.2

Leasa earnálacha talmhaíochta, bia, iascaigh agus foraoiseachta na hÉireann a chur chun cinn agus a chosaint ag leibhéal AE agus ag leibhéal idirnáisiúnta.

- ▶ Toradh Sheiceáil Sláinte CAP, Codex Alimentarius, idirbheartaíochtaí WTO
- ▶ Doha agus idirbheartaíochtaí eile, agus an tionchar ar na hearnálacha. An méid a léiríonn reachtaíocht agus beartais AE leasa na hÉireann

Uimhir

Gníomhartha Straitéiseacha

Táscairí Feidhmíochta

1.3	Tacú leis an tionscal bia agus a chuid iomaíochais a dheimhniú trí gach gné dá fhorbairt agus dá chur chun cinn in DAFF agus ina chuid ghníomhaíochtaí a chomhdhlúthú	▶ Na gníomhaíochtaí earnála bia ábhartha go léir a thabhairt faoi théarmaí tagartha DAFF agus a chuid ghníomhaireachtaí ▶ Gníomhartha déanta de bharr chinntí Ghrúpa Idir-Rannach an Tionscail Bhia agus an Fhochoiste Comhaireachta ▶ Éifeacht na ngníomhartha déanta chun margaí a oscailt, a chothabháil agus a dhaingniú
1.4	Beartais, cláir agus scéimeanna a fheidhmiú agus a fhorbairt tuilleadh chun tacú le forbairt iomaíoch na n-earnálacha talmhaíochta, bia, iascaigh agus foraoiseachta	▶ ITionchar ar na hearnálacha ábhartha arna thomhas le hathruithe i GVA
1.5	Tacú le hiarrachtaí forbairt na n-earnálacha bia agus iascaigh orgánacha, ceirde agus áitiúla a chur chun cinn.	▶ Luach/méid na hearnála, ▶ An líon gnóthaí Bia Oibritheoirí san earnáil
1.6	Tacú le taighde le bheith mar bhonn taca d'infhuanaitheacht, d'fhorbairt margaíochta, do nuáil agus do tháirgiúlacht i dtalmhaíocht, bithfhuinneamh, iascaigh, foraoiseacht agus bia, agus an taighde sin a scaipeadh.	▶ An líon tionscadal taighde arna maoiniú faoi chláir taighde na hÉireann agus an AE ▶ Leibhéal chur i bhfeidhm na dtorthaí taighde.
1.7	Cur leis an bhfócas ar thomhaltóirí in oibríochtaí na Roinne	▶ Ionchur gníomhach ón bPAinéal Idirchaidrimh Tomhaltóirí. ▶ An dul chun cinn a bhaintear amach ar scéimeanna dearbhairthe cáilíochta, lipéadú thír bhunaidh agus an scéim bainne scoile a chur i bhfeidhm. ▶ An leibhéal taighde agus an obair a dhéantar i gcomhar trína dtugtar aghaidh ar shláinte, ar chothú agus ar saincheisteanna eile a bhaineann le tomhaltóirí.
1.8	Tacú leis na gníomhaireachtaí Stáit agus a bhfeidhmeanna cur chun cinn, forbartha, oiliúna, comhairleacha agus eile á n-urscaoileadh acu	▶ Mar thoradh ar mheasúnú tréimhsiúil ar thionchar na ngníomhartha a rinne Gníomhaireachtaí Stáit ar an earnáil iomlán ▶ Fíorú go gcomhlíontar riachtanais rialachais chorparáidigh.
1.9	A chinntiú go mbeidh an creat reachtúil iomchuí ar bun chun na scéimeanna agus seirbhísí go léir a oibriú ar shlí éifeachtach agus ag comhlíonadh riachtanas AE	▶ Creat reachtúil riachtanach a bhunú go tráthúil ▶ Spriocanna a chomhlíonadh maidir le trasuíomh Theoracha AE
1.10	Comhoibriú Thuaidh-Theas a chur chun cinn i gcomhthéacs an NSMC, an clár oibre comhaontaithe a chur i bhfeidhm sna hearnálacha talmhaíochta, iascaigh agus foraoiseachta agus comhoibriú Thuaidh-Theas sna hearnálacha sin a chur chun cinn ar shlí eile	▶ Líon agus méid na dtionscnamh beartais Thuaidh-Theas arna gcur i bhfeidhm
1.11	A bheith rannpháirteach go héifeachtach in iarrachtaí cúnamh forbartha na hÉireann trí chaidreamh a dhéanamh le FAO, WFP agus eile	▶ Scála an rannchuidiú le FAO, WFP agus gníomhaíochtaí cúnamh eile agus an tionchar beartais orthu

Sprioc 2: *"Na caighdeáin is airde is féidir maidir le sábháilteacht bia, cosaint tomhaltóirí, leas agus sláinte ainmhithe, sláinte iasc agus plandaí, lena n-áirítear bearta bithshlándála iomchuí, a chinntiú.*

Táscairí Feidhmíochta Ardleibhéil

- Stádas shábháilteacht bia na hÉireann, sláinte & leas ainmhithe agus iasc, sláinte plandaí agus sláinte beathaithe mar a léiríonn tuarascálacha fíoraithe de chuid gníomhaireachtaí seachtracha e.g. FVO.
- Stádas sláinte ainmhithe agus dobharshaothraithe cosanta agus feabhsaithe a bhfuil athruithe i dtarluithe galair mar fhianaise dó
- Deimhniú cáilíochta ó thaobh chaighdeáin leasa ainmhithe agus feirme.

Uimhir	Gníomhartha Straitéiseacha	Táscairí Feidhmíochta
2.1	A chinntiú go mbeidh cláir le haghaidh monatóireacht ar shábháilteachta bia, iniúchta agus rialaithe i bhfeidhm; iad a oibriú agus athbhreithniú a dhéanamh orthu.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Feidhmiú éifeachtach Phleananna Rialaithe Ilbhliantúla faoi reachtaíocht Bhia agus ▶ Sláinteachas Beathaithe arna dtomhas ag iniúchtaí inmheánacha agus seachtracha. Éifeachtacht na bhfreagraí ar tharluithe sábháilteachta bia. ▶ Conradh seirbhíse DAFF leis an FSAI a chomhlíonadh.
2.2	Pleananna teagmhasacha sláinte ainmhithe agus éisc agus creat reachtúil a athbhreithniú agus a thabhairt cothrom le dáta ar mhaithe le galair atá liostaithe ag an OIE* a eisiamh, a bhainistiú go héifeachtach agus deireadh a chur leo, agus bearta bithshlándála a fhorbairt agus a chur chun cinn.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Bithshlándáil Éireann a bhunú agus treoir bithshlándála a dháileadh ar gheallsealbhóirí. ▶ Athbhreithnithe a chríochnú agus pleananna teagmhasacha/lámhleabhair agus reachtaíocht do ghalair atá liostaithe ag an OIE a thabhairt cothrom le dáta nuair is gá. ▶ Cláir faireachais leathnaithe ar shláinte ainmhithe agus iasc feirme. ▶ Cleachtaí insamhlaithe críochnaithe.
2.3	Tionscnaimh fheabhsaithe chun smacht a choinneáil ar ghalair agus ar ábhar éillithe atá mar bhagairt ar shláinte daonna, éisc nó ainmhithe nó ar an gcomhshaol a fhorbairt, a chur chun cinn agus a chur i bhfeidhm.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Dul chun cinn ar thabhairt isteach an Bhille um Shláinte Ainmhithe. ▶ Laghdú ar an leibhéal galair. ▶ Riachtanais AE a chomhlíonadh mar a léiríonn Tuarascálacha FVO ▶ Glacadh clár rialaithe galair ag leibhéal feirme e.g. Tionscnamh Sláinte Tréada. ▶ Leibhéil faireachais saotharlainne agus allamuigh ▶ Stádas sláinte ainmhithe a chothabháil
2.4	Freagracht as leas na n-ainmhithe go léir (lena n-áirítear ainmhithe nach ainmhithe feirme iad) a chomhdhlúthú laistigh den Roinn.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Dul chun cinn déanta ar fhreagracht reachtúil as an bhfeidhm seo a shannadh ar DAFF.

* An Galar Crúb agus Béil, An Fliú Éanlaithe, An Galar Gormtheanga, Fiabhras Clasaiceach Muc, Neacróis Phaincréasach Thógalach, etc.

Uimhir

Gníomhartha Straitéiseacha

Táscairí Feidhmíochta

2.5	Tionscnaimh a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm chun na caighdeáin leasa agus sláinte is airde is féidir do na hainmhithe agus éisc feirme go léir a chur chun cinn, agus comhlíonadh slán.	▶ Dul chun cinn maidir le glacadh le reachtaíocht phríomhúil Leasa Ainmhithe.▶ Leibhéal comhlíonta le caighdeáin sláinte agus leasa agus éifeachtacht bearta chun déileáil le neamh-chomhlíonadh.▶ Leibhéal rannpháirtíochta sa Tionscnamh Sláinte Tréada agus an glacadh maidir le Taifeadadh Leasa Ainmhithe agus Scéim Póraithe do Thréada Diúil.
2.6	Seirbhís sláinte plandaí éifeachtúil agus éifeachtach agus cláir mhonatóireachta agus rialaithe i leith lotnaidí agus galair phlandaí agus fhóraoiseachta dochracha a oibriú.	▶ Leibhéal aimsithe agus rialaithe lotnaidí agus galair phlandaí agus fhóraoiseachta dochracha.
2.7	Cláir cheadaithe, mhonatóireachta, iniúchta, dheimhnithe agus rialaithe a oibriú lena chinntiú go gcomhlíonfaidh ionchuir sa talmhaíocht (cothú, leasacháin, lotnaidicídí agus síolta) riachtanais reachtúla.	▶ Cláir éifeachtacha agus leibhéal comhlíonta le réimis reachtúla mar a fhóiraíonn torthaí iniúchta agus cláir rialaithe eile.
2.8	Córais siar-rianaithe agus aitheantais ainmhithe/táirgí feabhsaithe a chur chun cinn agus a fhorhuiniú chun tacú le sábháilteacht bhia agus sláinte ainmhithe & caighdeáin leasa agus trádála.	▶ Cur chun cinn agus forfheidhmiú chórais feabhsaithe aitheantais ainmhithe/táirgí agus rianadh siar chun tacú le sábháilteacht bia agus sláinte agus leas ainmhithe.▶ An leibhéal inriantachta a baineadh amach bunaithe ar iniúcháireacht inmheánach/sheachtrach agus córais mheastóireachta.
2.9	Seirbhís saotharlainne shlán, chuimsitheach agus éifeachtach a oibriú d'ainmhithe, do phlandaí agus do tháirgí bia.	▶ Scóip agus raon na dtástálacha do sheirbhísí diagnóiseacha agus do chláir faireachais sláinte ainmhithe agus sábháilteachta bia.
2.10	An tSeirbhís Saotharlainne DAFF a fhorbairt mar Scoth Ionad d'fhaireachas, do dhiagnóis, do mheasúnú riosca, do thástáil cáilíochta, do thaighde agus do rialú ar ghalair ainmhithe agus plandaí agus do shábháilteacht tháirgí bia, agus a cuid saoráidí taighde a lánpháirtiú leis an infrastruchtúr taighde náisiúnta	▶ Scóip na dtástálacha creidiúnaithe agus dul chun cinn i dtreo tástálacha saotharlainne iomchuí arna gcreidiúnú faoi 1 Eanáir 2010.▶ An líon tionscadal comhoibríochta le heagraíochtaí seachtracha.▶ Éifeachtacht ó thaobh feidhmeanna Saotharlann Tagartha Náisiúnta a sheachadadh.▶ An méid a úsáidtear córais IT iomchuí chun seirbhísí a fheabhsú lena n-áirítear monatóireacht a dhéanamh ar ghalair agus faireachas.▶ An méid a fhorbraítear teicneolaíochtaí nua sa tseirbhís saotharlainne.
2.11	Tacú le taighde chun an bunús eolais a bhaineann le sábháilteacht bhia, sláinte ainmhithe agus plandaí agus zónóis agus é a chur chun cinn.	▶ Leordhóthanacht an bhúnais eolais atá mar bhonn taca le sábháilteacht bhia, sláinte ainmhithe agus plandaí agus rialuithe zónóis.▶ Líon/scála na dtionscadal faoi FIRM/RSF agus faoi Chreat an AE▶ An líon clár comhoibríoch le FSAI & FSPB agus le hinstiitíidí taighde eile.

Sprioc 3: *"Inbhuanaitheacht eacnamaíoch, shóisialta agus chomhshaoil agus athrú struchtúrtha iomchuí a chur chun cinn sna hearnálacha talmhaíochta, foraoiseachta, iascaigh, bith-fhuinnimh agus táirgthe bia.*

Táscairí Feidhmíochta Ardleibhéil -

- Rátaí rannpháirtíochta i scéimeanna forbartha inbhuanaitheacha nach ndéanann dochar don chomhshaoil agus leibhéal comhlíonta le riachtanais chomhshaoil
- Toradh an Chláir Forbartha Tuaithe CAP ar an earnáil fhoriomlán mar a fhíoriann glacadh an AE le tuarascálacha dul chun cinn bliantúla DAFF
- Feabhas ar an méid eacnamaíoch a chuireann an earnáil bhia mara agus iascaigh leis an ngeilleagar tríd is tríd.
- Tionchar thionscnaimh bhithfhuinnimh ar an soláthar fuinnimh inathnuaite
- An líon fiontar feirme, foraoiseachta agus mara agus a leibhéil ioncain

Uimhir	Gníomhartha Straitéiseacha	Táscairí Feidhmíochta
3.1	Bearta, scéimeanna agus seirbhísí a bheidh mar bhonn taca do gheilleagar tuaithe a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm	<ul style="list-style-type: none"> ▶ An líon líonta tí feirme agus a leibhéil ioncain ▶ An líon feirmeoirí lánaimseartha agus páirt-aimseartha inmharthana/inbhuanaithe ▶ An leibhéal caiteachais bhliantúil ar scéimeanna san áireamh sa Chlár Forbartha Tuaithe CAP
3.2	Cláir agus scéimeanna a chuireann chun cinn athrú struchtúrtha ag leibhéal feirme a chur i bhfeidhm	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gnáthmhéid feirme ▶ Próifíl aoise na bhfeirmeoirí ▶ Gabháltais a chomhdhlúthú
3.3	Bearta sonracha a thacóidh le talmhaíocht inbhuanaithe nach ndéanfaidh dochar don chomhshaoil a chur chun cinn agus a chur i bhfeidhm	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Rátaí rannpháirtíochta i REPS 4 ▶ An líon infheistíochtaí a rinneadh faoi FWM agus FIS
3.4	Beartais agus cláir a fhorbairt chun cur leis an aschur táirgí orgánacha i dtimpeallacht margaidh inmharthana	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Dul chun cinn i dtreo na sprice de 5 % d'achar talmhaíochta inúsáidte athraithe go dtí táirgeadh orgánach ▶ An sciar den mhargadh arna soláthar ag táirgí orgánacha dúchasacha
3.5	Cur le forbairt earnáil foraoiseachta inbhuanaithe agus éagsúil trí scéimeanna deontas/préimhe foraoiseachta feabhsaithe agus trí bhearta eile	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Ráta coilltíthe méadaithe ▶ Rátaí rannpháirtíochta méadaithe maidir le FEPS, Feabhsú FEPS, an Scéim Choillearnach Dúchasach agus an Scéim Adhmaid Comharsana ▶ An dul chun cinn a bhaintear amach ar 30% den sprioc plandála bliantúil do leathanduilleacha a bhaint amach ▶ Dul chun cinn maidir le margáíocht a dhéanamh ar tháirgí foraoise ▶ An méid a chuir an earnáil foraoiseachta le hearraí poiblí mar bhithéagsúlacht, leithliseoireacht charbóin agus saoráidí áineasa a fheabhsú

Uimhir

Gníomhartha Straitéiseacha

Táscairí Feidhmíochta

3.6	Forbairt inbhuanaithe ar an tionscal bia mara a chur chun cinn	▶ An leibhéal chur i bhfeidhm maidir le <i>“Steering a New Course”</i> mar a léiríonn an Grúpa Feidhmithe Straitéise Bia Mara▶ Ceadú agus méid chur i bhfeidhm an Plean Straitéiseach Náisiúnta d’Iascaigh▶ GVA an tionscail bhia mara agus dobharshaothraithe▶ Seachadadh maidir le plean athstruchtúraithe flít Ceadú agus dul chun cinn maidir le plean gnó cúig bliana na gCalafort Iascaigh
3.7	Cur le caomhnú agus bainistiú inbhuanaithe stoc éisc	▶ Toradh an chláir aisghabhála stoc éisc▶ Leibhéal úsáide méadaithe maidir le modhanna agus cleachtais iascaireachta atá slán ó thaobh an chomhshaoil de▶ Leibhéal chomhlíonta le reachtaíocht AE agus náisiúnta ag flíteanna agus oibríochta iascaireachta náisiúnta agus coigríche araon.
3.8	Bearta a chur i bhfeidhm a dhéanfaidh cur chun cinn sonrach ar fhorbairt agus ar úsáid barraí neamh-bhia do tháirgeadh fuinnimh	▶ Limistéir faoi tháirgeadh bithfuinnimh agus bithmhaise
3.9	Cur le seachadadh beartas Rialtais tras-rannach ar inbhuanaitheacht chomhshaoil agus bithéagsúlacht	▶ Dul chun cinn bainte amach ar bheartais ábhartha lena n-áirítear An Straitéis Náisiúnta um Athrú Aeráide, An Plean Gnímh Bithfuinnimh, Crios Saor ó GM Uile-Éireann, an Plean Náisiúnta Bithéagsúlachta, Straitéis Forbartha Inbhuanaithe Náisiúnta agus an Straitéis Feasachta Comhshaoil agus Oidhreachta.

Sprioc 4

"Ár gcuid scéimeanna agus clár go léir a fheidhmiú ar bhealach éifeachtúil agus éifeachtach ar shlí dírithe ar an gcustaiméir, ár gcaighdeán maidir le seirbhísí a sheachadadh a fheabhsú agus an t-ualach rialála ar ár gcliaint a shimpliú

Táscairí Feidhmíochta Ardleibhéil

- An méid a bhaintear amach tiomantais sna Cairteacha Seirbhísí Custaiméirí/Pleananna Gnímh.
- Rátaí sástachta feabhsaithe do chliaint mar a fhóiraíonn suirbhéanna bliantúla nó socruithe monatóireachta eile.
- Aiseolas ón bPainéal Idirchaidrimh Tomhaltóirí
- Dul chun cinn bainte amach ar bhearta rialála agus ar bhearta simplithe eile.

Uimhir	Gníomhartha Straitéiseacha	Táscairí Feidhmíochta
4.1	Scéimeanna agus seirbhísí a sheachadadh de réir prionsabal agus spriocanna comhaontaithe	<ul style="list-style-type: none">▶ Oibriú éifeachtach scéimeanna mar a léiríonn an Tuarascáil Bhliantúil agus aiseolas custaiméirí▶ Feidhmíocht maidir le spriocamanna, nósanna imeachta agus prótacail arna sonrú sna Cairteacha Seirbhísí Custaiméirí agus sna Pleananna Gnímh▶ Aiseolas ón gCoiste Monatóireachta Cairte
4.2	Seirbhís ardchaighdeán a sheachadadh chuig na custaiméirí inmheánacha agus seachtracha agus seirbhísí a fhorbairt agus a fheabhsú ag teacht le riachtanais custaiméirí agus náisiúnta a bhíonn ag athrú	<ul style="list-style-type: none">▶ Aiseolas ó chustaiméirí inmheánacha agus seachtracha▶ Tionscnamh ionaid uileghnó forbartha▶ Tomhas agus tuairisciú feidhmíochta maidir le seachadadh na seirbhíse líne tosaigh, lena n-áirítear amanna chur i gcrích do thástálacha, ceadúnais, etc.▶ Cairteacha Seirbhísí Custaiméirí/Pleananna Gnímh nua táirgthe faoi Mheitheamh 2008▶ An dul chun cinn a bhaintear amach ar dheimhniú Bhainistiú Cálíochta ISO
4.3	Cur le feachtas maidir le gníomhaíochtaí na Roinne agus faisnéis shoiléir agus intuigthe ar scéimeanna agus gníomhaíochtaí a sholáthar do gach custaiméir, inmheánach agus seachtrach.	<ul style="list-style-type: none">▶ Raon, caighdeán agus inrochtaineacht foilseachán, miontuairiscithe agus seimineár▶ Feabhsúcháin ar chóras cumarsáide leictreonach▶ Láithreán gréasán agus láithreán inlín (Ezone) na Roinne a athfhorbairt
4.4	Seirbhís ardchaighdeán a sholáthar don Aire agus do na hAirí Stáit	<ul style="list-style-type: none">▶ An leibhéal seirbhíse a sholáthraítear arna thomhas ag an líon PQanna agus ag seachadadh tráthúil an ábhair oráide agus miontuairiscithe a iarrtar▶ Aiseolas a thugann Airí don bhainistíocht shinsearach
4.5	Leanúint leis an iarracht scéimeanna agus rialuithe a shimpliú	<ul style="list-style-type: none">▶ Éifeachtúlacht seiceálacha tras-chomhlíonta▶ An líon iarratas ar scéimeanna a dhéantar ar líne▶ Bailiú sonraí laghdaithe trí thaifead leictreonach feabhsaithe agus trí chóras bainistithe doiciméad▶ An líon RIAanna arna dtabhairt fúthu agus a n-éifeacht ar an ualach comhlíonta a shruthlíniú

Sprioc 5 *“Cur lenár gcumas go leanúnach trínár ndaoine agus ár gcórais a fhorbairt, na caighdeáin rialachais chorparáidigh is airde a chothabháil, agus an clár díláráithe agus nuachóirithe seirbhíse poiblí a chur i bhfeidhm”*

Táscairí Feidhmíochta Ardleibhéil

- Go ndéanfadh Grúpa Fíoraithe Feidhmíochta na Státseirbhíse baint amach sásúil na ngníomhartha atá leagtha amach i bPlean Gníomh Nuachóirithe na Roinne a fhíorú
- Ardchaighdeán bhainistiú agus rialuithe airgeadais, mar a fhíoraíonn gníomhaireachtaí monatóireachta seachtracha, a chothabháil,
- Cumas agus rialachas feabhsaithe trí fhorbairt foirne, úsáid éifeachtach teicneolaíochta agus cur i bhfeidhm na dtorthaí comhaontaithe ar athbhreithnithe inmheánacha/seachtracha,
- Cur leis an gclár oibre rialachais tras-earnála, e.g. Dílárú, MIF, Plean Gnímh ar Shocháil an Eolais, an Straitéis Míchumais Náisiúnta, Straitéis Náisiúnta na mBan, Comhionannas etc mar a thuairiscítear sa Tuarascáil Bhliantúil.

Uimhir	Gníomhartha Straitéiseacha	Táscairí Feidhmíochta
5.1	Dul chun cinn ar Phlean Nuachóirithe na Roinne a chur i bhfeidhm agus monatóireacht a dhéanamh air	▶ Tuarascálacha sásúla ó CSPVG.
5.2	Cur le forbairt phleanáil straitéiseach laistigh de Rannáin agus den Roinn	▶ Structúir agus próisis na Roinne a ailíniú le riachtanais agus iad ag athrú agus le torthaí comhaontaithe athbhreithnithe eagraíochta. Na pleananna teagmhasacha go léir a athbhreithniú, a thabhairt cothrom le dáta agus a thástáil, de réir mar is gá. Córas Forbartha agus Bainistíochta Feidhmíochta (PMDS) curtha i bhfeidhm. Ráiteas Aschuir Bliantúil táirgthe in am agus nasctha leis an Ráiteas Straitéise. Pleananna Gnó Rannáin curtha i gcrích agus athbhreithnithe laistigh de na spriocdhátaí. Tuarascáil Straitéise Sonraí curtha i gcrích agus coinnithe cothrom le dáta ar bhonn leanúnach. Saineolas Anailíse Beartais forbartha trí chlár MSc in Anailís Beartais.
5.3	Cumas agus rialachas na roinne a fheabhsú trí úsáid éifeachtach a bhaint as ICT	▶ Córais éifeachtacha oibríte chun tacú le MIF agus córais Bainistithe Riosca. ▶ An cion de phróisis ghnó a mbíonn feidhmchláir ghnó ICT sholúbtha a bheith mar mhúnla agus bonn taca do phróisis ghnó. ▶ Seirbhísí a bheith ar fáil go leictreonach go himmheánach agus go seachtrach.
5.4	Córais ICT agus infrastruchtúr cobhsaí agus slán ar ardchaighdeán a chothabháil agus a sheachadadh chun tacú lenár bpríomhghnó	▶ An méid a chuirtear isteach ar ghnó de bharr cliseadh an infrastruchtúir ICT. ▶ Córais ICT arna seachadadh chuig sonraíochtaí ag teacht le sceidil thionscadail.

Uimhir

Gníomhartha Straitéiseacha

Táscairí Feidhmíochta

5.5	Plean Feidhmithe Díláraithe na Roinne a chur i bhfeidhm	▶ Dul chun cinn ar an bplean díláraithe mar a thuiriscítear chuig an Grúpa Feidhmithe Díláraithe.
5.6	Oibriú chuig na caighdeáin bhainistithe airgeadais is airde, lena n-áirítear fáil agus bailiú ioncaim, le comhlíonadh iomlán le riachtanais AE agus náisiúnta maidir le rialú, iniúchadh agus airgeadas a chinntiú	▶ Torthaí thuarascálacha iniúchta an Aonaid Iniúchta Inmheánaigh, C&AG, agus Comhlachtaí Iniúchta AE.▶ Bainistiú Riosca, MIF agus córais rialaithe airgeadais eile arna n-oibriú go héifeachtach agus arna gcoigeartú nuair is gá sin.
5.7	Tabhair faoi mheastóireachtaí rialta ar na príomhréimsí caiteachais tríd an gClár Luach ar Airgead agus Athbhreithniú Beartais	▶ Athbhreithnithe curtha i gcrích laistigh de chreataí ama sainmhínithe.▶ Gníomhartha arna ndéanamh maidir le moltaí athbhreithnithe.
5.8	Beartais rathúla ar chomhionannas agus ar éagsúlacht a chur i bhfeidhm	▶ Measúnuithe tionchair maidir le comhionannas, inscne agus míchumas a chur san áireamh i bpríomhthionscnaimh bheartais.▶ Dul chun cinn bainte amach maidir le rochtain iomlán ar sheirbhísí a chur ar fáil do dhaoine faoi mhíchumas.▶ Faisnéis agus foirgnimh phoiblí agus cuspóirí ábhartha eile sa Straitéis Míchumais Náisiúnta. An sprioc reachtúil fostaíochta de 3% do dhaoine faoi mhíchumas a bhaint amach nó a shárú.▶ Spriocanna comhaontaithe maidir le mná a bheith ionadaithe i ngráid bhainistithe sinsearacha.
5.9	Beartais Acmhainní Daonna a chothaíonn fórsa saothair spreagtha agus oilte a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm	▶ Athbhreithniú a dhéanamh ar an Straitéis Acmhainní Daonna agus í a leasú más gá.▶ Cur i bhfeidhm na Straitéise Oiliúna, lena n-áirítear scileanna, speisialtóireacht agus saineolas a fhorbairt, mar a thuiriscítear sa Tuarascáil Bhliantúil.▶ Próiseas comhairliúcháin chomhpháirtíochta arna leanúint ar mhór-athruithe eagraíochta lena n-áirítear forbairtí a bhaineann le Clár Oibre Nuachóirithe na Státseirbhíse.
5.10	Seirbhísí dlí a sholáthar do na Rannáin ar fad sa Roinn agus ionchúiseamh agus cosaint dlíthíochta a bhfuil baint ag an Roinn léi a bhainistiú	▶ Comhairle dlí arna cur ar fáil chuig an bhainistíocht.▶ Freagra tráthúil agus éifeachtach ar gach dlíthíocht lena mbaineann an Roinn.
5.11	Cur le seachadadh beartas tras-rannach agus saincheisteanna faoi Chomhpháirtíocht Shóisialta agus príomhthionscadail eile	▶ Cur go héifeachtach le saincheisteanna tras-rannacha mar a léiríonn rannpháirtíocht sa Chomhaontú Comhpháirtíochta Sóisialta, Coistí Tras-Rannacha, srl, agus na torthaí a bhíonn acu.
5.12	Ráitis sláinte agus sábháilteachta i ngach earnáil a thabhairt cothrom le dáta le riachtanais reachtúla a chomhlíonadh	▶ Riachtanais reachtúla ar Ráitis sláinte agus sábháilteachta arna gcomhlíonadh lena n-áirítear measúnuithe riosca i limistéir oibre.

Caibidil 4 : Comhchomhairle, Príomh-Naisc agus Socruithe Monatóireachta

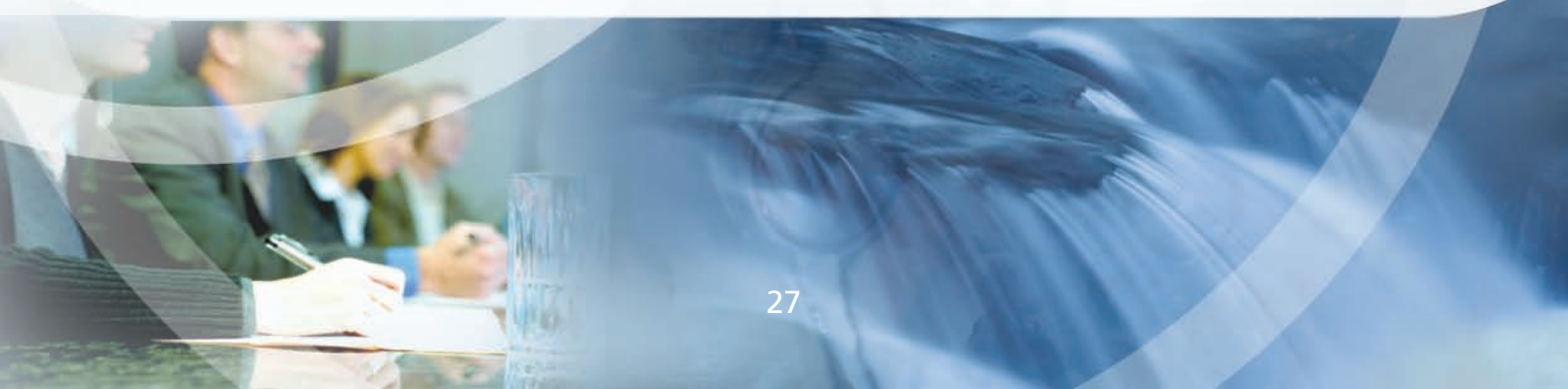
4.1. An Próiseas Comhchomhairle

Soláthraíonn comhchomhairle éifeachtach dearcadh níos leithne ar shaincheisteanna, cuidíonn sí le tuiscint chomhroinnte ar chuspóirí agus is é an toradh a bhíonn uirthi ná Ráiteas Straitéise níos saindirithe atá níos ábhartha do na geallsealbhóirí. Sholáthraigh na hAiri agus an fhoireann bainistíochta sinsearaí an cheannaireacht agus léargas ón tús ar na spriocanna sraitéiseacha agus ar na cuspóirí atá le baint amach sna trí bliana atá romhainn. Ghlac muid páirt i bpróiseas comhairliúcháin forleathan le raon geallsealbhóirí inmheánacha agus seachtracha le linn an doiciméad seo a bheith á dhréachtú. Iarradh a gcuid tuairimí ar os cionn 100 geallsealbhóir seachtrach maidir le saincheisteanna a bhí le bheith san áireamh sa doiciméad seo. Soláthraigh an phróiseas comhairliúcháin inmheánach ionchur criticiúil sa doiciméad deiridh, ar an n-áirítear an anailís chomhshaoil foriomlán ardleibhéil a rinneadh ag Seimineár Cinn Rannáin, an t-ábhar a sholáthraigh an Coiste Comhpáirtíochta agus na moltaí éagsúla agus na tuairimí a fuarthas ón bhfoireann. Léiríonn an doiciméad deiridh na tuairimí seo, comh fada agus gur féidir sin a dhéanamh i ndoiciméad straitéiseach ardleibhéil

4.2. Príomh-Naisc

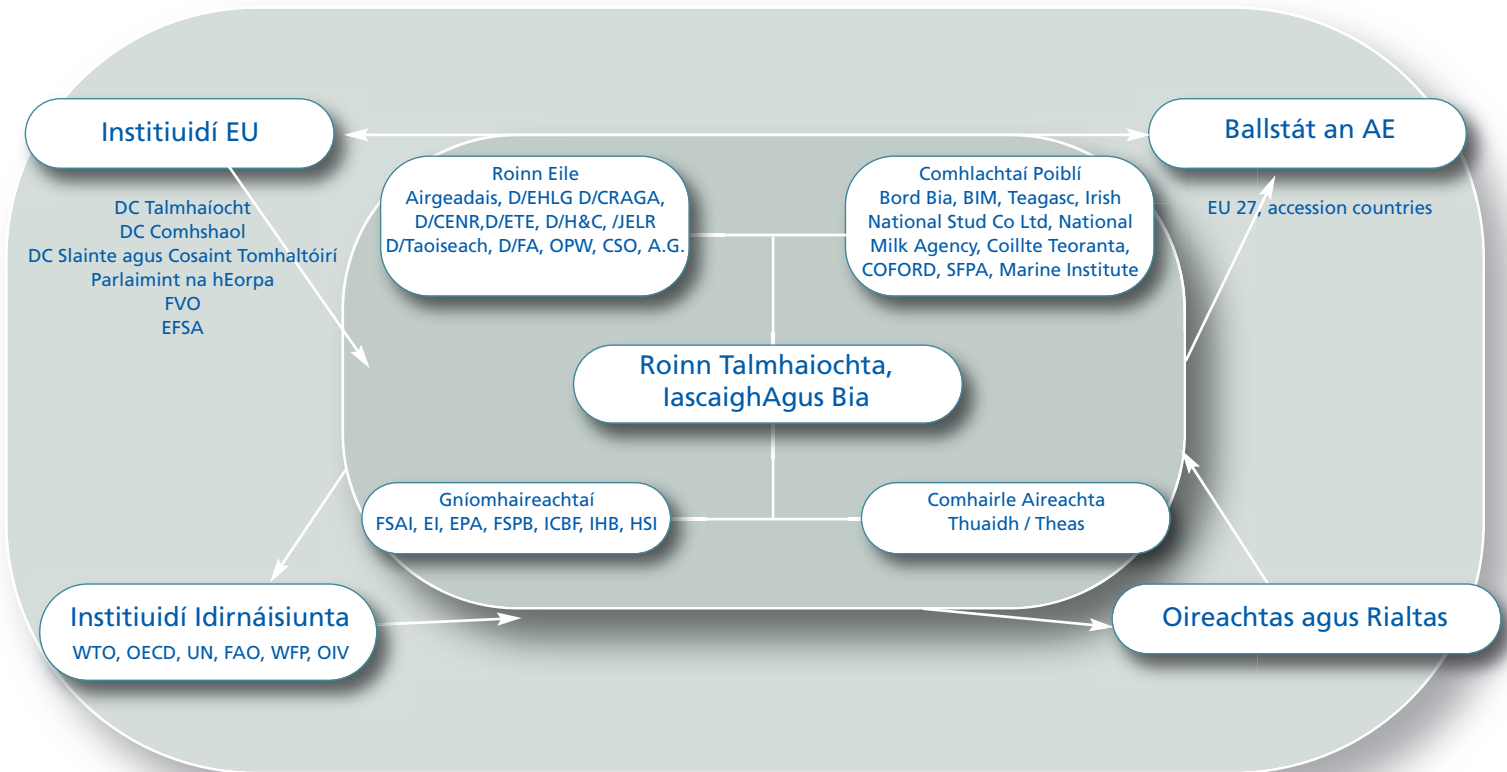
Teastaíonn cur chuige comhordaithe trasna líon Ranna, Comhlachtaí Stáit agus comhlachtaí seachtracha eile lenár raon éagsúil freagrachtaí a feidhmiú. Ina theannta sin, tá roinnt saincheisteanna ag teacht chun cinn a dteastaíonn gníomh forleathan tras-rannach agus cur chuige “iomlán rialtais” lena gcuid torthaí inmhianta a bhaint amach. Áireofar i measc na saincheisteanna seo athrú aeráide, bithfhuinnimh, cosaint an chomhshaoil, bithshlándáil agus sláinte agus forbairt tionscail. Bainfear comhordú amach trí mheicníochtaí éagsúla a úsáid ar a n-áirítear coistí trasrannacha, grúpaí oibre agus teagmhálacha gnó rialta go foirmiúil agus go neamhfhoirmiúil araon. Gné thábhachtach sa phróiseas seo an t-eolas agus an t-aiseolas a faightear ó theagmháil leanúnach le geallsealbhóirí seachtracha ar a n-áirítear cliant, institiúidí idirnáisiúnta agus AE, grúpaí ardleibhéil, paineál idirchaidrimh tomhaltoirí, etc.

Tugann an chairt seo a leanas léiriú ar na príomh-ghníomhaireachtaí a mbíonn idirghníomhú ag an Roinn leo, tráth a dtugann larscríbhinn II- An Clár Rialtais, sonraí breise ar shaincheisteanna saineiúla a dteastaíonn ionchur trasrannach uathu.

4.3. Naisc Trasfheidhmeacha Inmheánacha

Tá roinnt mhaith saincheisteanna a thagann chun cinn, inár n-obair beartas agus oibríochta araon, a thrasnaíonn línte freagrachta ranna. Bíonn an comhordú trasfheidhmeach riachtanach trínár struchtúir bhainistíochta agus grúpaí ad-hoc araon, a bhunaítear de réir mar a bhíonn riachtanach. I measc na struchtúir bhuana áirítear, MAC, An Coiste Iniúchta, An Coiste Feidhmithe Díláirithe, An Coiste Bainistiú Riosca, MIF /An Grúpa Stiúrtha Ráitis Aschuir Bhliantúla, Coistí Comhpháirtíochta, agus Coiste Stiúrtha an ICT. Tá an próiseas pleanála gnó, a éilíonn ar gach Roinn príomh-shaincheisteanna trasfheidhmeacha agus a gcuid sásraí comhordaithe a aithint, tábhachtach freisin.

4.4. Na Próisis Mhonatóireachta agus Athbheithnithe

Déantar monatóireacht sheachtrach neamhspleách ar an dul chun cinn trí chruinniú déthaobhach aireachta leis an Taoiseach; na tuarascálacha dul chun cinn rialta ar an gClár don Rialtas, I dTreo 2016, Tuarascáil Bhliantúil na Roinne agus tuarascálacha chuig an CSPVG ar Chlár Oibre an Nuachóirithe. Ina theannta sin, déanann an Coiste Monatóireachta don Chairt um Chearta le haghaidh Feirmeoirí neamhspleách, monatóireacht, athbheithniú agus tuairisciú ar bhonn leanúnach ar spriocamanna íocaíochta agus ar na spriocanna seachadadh seirbhíse atá leagtha síos sa Chairt.

Go himheánach, déanann MAC agus na Cinn Rannáin monatóireacht agus athbheithniú rialta ar fheidhmiú an Ráitis Straitéise, trínár bpróisis pleanála gnó struchtúrtha agus i dTuarascáil Bhliantúil na Roinne a thaispeánann an dul chun cinn a bhaintear amach faoi gach sprioc. I measc meicníochtaí eile áirítear an Ráiteas Aschuir Bhliantúil, athbheithnithe na Seirbhíse Bainistíochta, ár gClár Bhainistiú Riosca agus an An Clár um Athbheithniú ar Luach ar Airgead agus Beartas. Cuidíonn siad seo le haon athruithe i mbéim ar bheartais agus i leithdháileadh acmhainní a léiriú.

Aguisin A-Cairt Cairt Eagraíochta

Tom Moran Ard-Rúnaí

Comhalta MAC		Feidhm	Ceannasaí Rannáin	Suíomh
Jim Beecher <i>Táirgí</i> <i>Beostoic</i>		Beartas Feola	Mick Cronin	Baile Átha Cliath/Port Laoise
		Sláinteachas Feola & Fotháirgí Ainmhíocha	Tom Loftus	Port Laoise
		Beartas Baine	Phillip Carroll	Baile Átha Cliath/Port Laoise
Martin Heraghty <i>Bia Gnóthaí</i> <i>Corparáideacha</i>		Forbairt Tionscal an Bhia Idirchaidreamh	Marian Byrne	Baile Átha Cliath
		Shábháilteacht Bhia agus Each-Ainmhithe	Joe Shortall	Baile Átha Cliath An Cabhán
		Beartas Barraí, Bithmhais, & Comhlachtaí Stáit	Bridie O'Neill	Baile Átha Cliath/Port Laoise
		Gnóthaí Corparáideacha	Andy Irving	Baile Átha Cliath/Port Laoise
Aidan O'Driscoll <i>Eacnamaíocht & Gnóthaí Idirnáisiúnta</i>		Forbairt Tuaithe	Patricia Cannon	Baile Átha Cliath
		Gnóthaí Eorpacha agus Idirnáisiúnta	Brid Cannon	Baile Átha Cliath
		Eacnamaíocht & Pleanáil	Kevin Smyth	Baile Átha Cliath/Port Laoise
		Comhairleoirí	J.Coleman B. Nevin	An Bhruiséil Londain Beirlín An Ghinéiv Páras An Róimh Maidrid Vársá Washington

Comhalta MAC	Feidhm	Ceannasaí Rannáin	Suíomh
John Gillespie <i>Dlí agus Acmhainní</i> <i>Daonna</i>	Seirbhísí Bainistíochta	Brefini Carpenter	Port Laoise
	Pearsanra	Bert O'Reilly	Baile Átha Cliath/ Port Laoise
	Cóiríocht, ISO Sláinte & Sábháilteacht	Danny Carroll	Baile Átha Cliath/ Port Laoise
	Seirbhísí Dlíthiúla agus Talúna	Randal Plunkett	Baile Átha Cliath/ An Cabhán
Philip O'Reilly <i>Teicneolaíocht</i> <i>Faisnéise</i>	IIT- Córais Íocaíochta Díreacha (IACS)	Sean Keevey	Baile Átha Cliath/ Port Laoise
	IT-Córais Iascaireachta agus Fhoraoiseachta	Christy Philpott	Caisleán Bhaile Sheonach
	IT- Infrastruchtúr & Oibríochtaí	Robert Butler	Baile Átha Cliath
	IT- Seirbhísí Airgeadais & Seirbhísí Ar Líne do Chustaiméirí	Joe Hanly	Baile Átha Cliath/ Port Laoise
	IT-Córais Sláinte & Inriantacht Ainmhithe	Mick Bunyan	Baile Átha Cliath
Tony Burke <i>Airgeadas & Iníuchadh</i>	Airgeadas	Brendan Gleeson	Baile Átha Cliath/ Port Laoise
	Cuntais	Geraldine Mullen	An Cabhán
	Iníuchadh Inmheánach	Tom Medlycott	Baile Átha Cliath/ Port Laoise
John Fox <i>Comhshaoil</i> <i>Talmhaíochta & Íocaíochtaí</i> <i>Díreacha</i>	Struchtúir Thalmhaíochta	Michael O'Donovan	Caisleán Bhaile Sheonach
	Íocaíocht Aonair	Paud Evans	Port Laoise
	An Teideal d'Íocaíocht Aonair	Paul Dillon	Port Laoise
	Íocaíocht Aonair	Andy McGarrigle	Caisleán an Bharraigh/ Port Laoise
	Rialuithe Lanpháirtithe	Al Grogan	Baile Átha Cliath/ Na Réigiúin
	Comhshaoil Talmhaíochta & Struchtúir	Dan Gahan Donal Coleman	Caisleán Bhaile Sheonach / Na Réigiúin
Denis Byrne <i>Infheistíocht ar an bhFeirm agus Fhoraoiseacht</i>	Rialú Feola	Tom O'Hanlon	Caisleán Bhaile Sheonach
	Infheistíochtaí ar an bhFeirm, Fóirdheontais & Stóráil	Mick Prendergast	Caisleán Bhaile Sheonach
	Seirbhís Fhoraoise	Diarmuid Mc Aree	Caisleán Bhaile Sheonach
	Oibríochtaí Sheirbhís Fhoraoiseq	Ronan O'Flaherty	Caisleán Bhaile Sheonach
	Beartas Sheirbhís Fhoraoise	Bridgeena Nolan	Caisleán Bhaile Sheonach
Cecil Beamish <i>lascaigh agus Crios Cósta</i>	Beartas Bia Mara & Forbairt	Josephine Kelly	Cloich na Coillte
	Riarachán Iascaigh Mhara	Paschal Hayes	Cloich na Coillte
	Bainistiú Crios Cósta	John Quinlan	Cloich na Coillte
	Innealtóireacht	Gerard Farrell	Baile Átha Cliath

Comhalta MAC		Feidhm	Ceannasaí Rannáin	Suíomh
Seamus Healy <i>Sláinte, Leas agus Inriantacht Ainmhithe</i>		(Riarachán) ERAD, Oibríochtaí Tréidliachta Ceantair	Richard Healy	Maigh Nuad Baile Átha Cliath
		Sláinte & Leas Ainmhithe	Stephen Fitzpatrick	Baile Átha Cliath
		An Scéim Dearbhaithe Mairteola	Martin Farrell	Maigh Nuad
Dave Beehan <i>Príomh-Chigire</i>	Folúntas <i>Leas-Phríomhchigire</i>	Réigiúin Dhéiríochta	Folúntas	Corcaí/ Na Réigiúin
		Ábhair Bhia, Leasacháin, Gránach, Muca & Éanlaithe	Dermot Ryan	Maigh Nuad
		Beostoc, Mairteoil & Caoireoil	Ignatius Byrne	Maigh Nuad/ Port Laoise
		Deimhniú Síil	Gabriel Roe	Bacastún
		Tástáil Chineálacha Barraí	Nicholas McGill	Bacastún
		Gairneoireacht & Sláinte Plandaí	Michael Hickey	Maigh Nuad
		Taighde, Bia & Comhordú CODEX	Tony Smith	Baile Átha Cliath
		Seirbhís Feirme Speisialaithe, Comhshaoil & Meastóireacht	Matt Sinnott	Baile Átha Cliath/ Port Laoise
		Táirgeadh Barraí & Sábháilteacht	Kevin Cassidy	Maigh Nuad

Comhalta MAC		Feidhm	Ceannasaí Rannáin	Suíomh
Paddy Rogan <i>An Príomh-Oifigeach Tréidliachta</i>	Marin Blake	RVO an Iarthuaiscirt	Oliver McDonagh	Sligeach
		RVO an Oirthuaiscirt	Michael Fallon	Co. na Mí
		RVO Thiar Theas	Pat Flanagan	Tiobraid Árann
	Martin O'Sullivan	RVO an Oirdheiscirt	John Murray	Port Láirge
		ERAD – Brúsalóis	Garry O'Hagan	Baile Átha Cliath
	Michael Sherridan <i>Leas-Phríomh Oifigigh</i>	ERAD - Eitinn	Margaret Good	Baile Átha Cliath
		Sláinte Poiblí Tréidliachta –Mairteoil & Caoireoil	Paula Barry Walsh	Baile Átha Cliath
		Sláinte Poiblí Tréidliachta - Muiceoil & Bia Éanlaithe	Dave Nolan	Baile Átha Cliath
		An tIonad Náisiúnta Galar & Tréidliachta Idirnáisiúnta	Billy McAteer	Baile Átha Cliath
		TSE, Scráibeach & Fotháirgí Ainmhíocha	John Griffin	Baile Átha Cliath
		Zónóiseacha Tréidliachta, Sláinte agus Leas Ainmhithe agus Míochnuithe	Pat Brangan	Baile Átha Cliath
		Clárú Lotnaidicídí	Dermot Sheridan	Bacastún
Michael Gunn <i>Stiúrthóir Saotharlanna</i>		Folúntas Stiúrthoir Saotharlanna Talamhaíochta	Iarmhair Lotnaidicídí	Dan O'Sullivan
	An Ceanncheathrú Déiríochta & Saotharlanna		John Doody	Baile Átha Cliath
	Láirionad Rialaithe Feola		Paula Barry Walsh	
	John Ferris	Saotharlanna Réigiúnacha Tréidliacha agus Feirme		
		Baictéarlaíocht/ Seadeolaíocht	John Egan	Bacastún
		Galaireolaíocht	Paul Collery	Bacastún
		Víreolaíocht VRL	Pat Lenihan	Bacastún

Stiúrthóir Gníomhach an Aonaid Achomhairc– John Murphy

Cecil Beamish
Ard-Rúnaí Cúnta

Aguisín B Comhaltaí MAC

Jim Beecher
Ard-Rúnaí Cúnta

John Gillespie
Ard-Rúnaí Cúnta

Aidan O'Driscoll
Ard-Rúnaí Cúnta

Dennis Byrne
Ard-Rúnaí Cúnta

Michael Gunn
Stiúrthóir na Seirbhísi
Treidliachta

Philip O'Reilly
Ard-Rúnaí Cúnta

Tony Burke
Ard-Rúnaí Cúnta

Seamus Healy
Ard-Rúnaí Cúnta

Paddy Rogan
Príomhoifigeach
Treidliachta

John Fox
Ard-Rúnaí Cúnta

Martin Heraghty
Ard-Rúnaí Cúnta

Dave Beehan
Príomhchigire

Aguisín C- Liosta de Ghiorrúcháin

AG	An tArd-Aighne
Agraibhia	Tagraíonn seo don eanáil thalmhaíocht phríomhúil, d'fhoraoiseacht agus do phróiseáil bia
Agra-fhuinneamh	Tagraíonn seo d'fhuinneamh a faightear ó eanáil an agraibhia
AOS	An Ráiteas Aschuir Bhliantúil
AV2015	Plean Gnímh Agraifhís 2015
BIM	Bord lascaigh Mhara
C & AG	An tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste
CAP	An Comhbheartas Talmhaíochta
CFP	An Comhbheartas lascaigh
CODEX	Eagraíocht Codex Alimentarius
CSAP	Plean Gnímh maidir le Seirbhís do Chustaiméirí
CSPVG	Grúpa Fíoraithe Feidhmíochta na Státseirbhíse
CSO	An Phríomh-Oifig Staidrimh
D/AFF	An Roinn Talmhaíochta agus Bia
D/CENR	An Roinn Cumarsáide, Fuinneamh agus Acmhainní Nádúrtha
D/CRAGA	An Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta
D/EHLG	An Roinn Comhshaoil agus Rialtais Áitiúil
D/ETE	An Roinn Fiontar Trádála agus Fostaíochta
D/FA	An Roinn Gnóthaí Eachtracha
DG	Ard-Stiúrthóireacht an AE
D/JELR	An Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí
D/H&C	An Roinn Sláinte agus Leanaí
EAGF	An Ciste Eorpach um Threoraíocht agus Ráthaíocht Talmhaíochta
EAFRD	An Ciste Eorpach Talmhaíochta um Fhorbairt Tuaithe
EI	Fiontraíocht Éireann
EPA	An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil
EFSA	Údarás Sábháilteachta Bia na hEorpa
EU	An tAontas Eorpach
Ezone	Ionlón DAFF
FAO	An Eagraíocht Bhia agus Talmhaíochta
FEPS	Scéim Chosanta Comhshaoil Foraoiseachta
FIRM	Beart Taighde Institiúideach Bia
FIS	An Scéim Feabhsúcháin Feirme
FSAI	An tÚdarás um Shábháilteacht Bhia na hÉireann
FSPB	An Bord Cothaithe Sábháilteacht Bhia
FOI	Saoráil Faisnéise
FVO	An Eagraíocht Tréidliachta agus Bia
FWM	An Scéim um Bainistíocht Dramhaíl Feirme
GM	Géinathraithe
GVA	Oll-luach Breise
HR	Acmhainní Daonna
H & S	Sábháilteacht agus Sláinte
ICBF	Cónaidhm Tógála Eallaigh na hÉireann
ICT	Teicneolaíocht Faisnéise agus Cumarsáide
IHB	Bord na gCapall
IT	Teicneolaíocht Faisnéise

IDA	Gníomhaireacht Forbartha Tionscail Éireann
ISO	Eagraíocht Idirnáisiúnta na gCaihdeán
MAC	An Coiste Comhairleach Bainistíochta
MIF	An Creat Faisnéis Bainistíochta
MI	Foras na Mara
MS	Ballstát an AE
NDP	An Plean Forbartha Náisiúnta
NSMC	An Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas
OECD	An Eagraíocht um Chomhar agus Fhorbairt Eacnamaíochta
OIE	Organisation Internationale des Epizooties
OIV	Organisation Internationale de la Vigne et du Vin
OPW	Oifig na nOibreacha Poiblí
PMDS	An Córas Bainistíochta agus Forbartha Gníomhúcháin
PQ	Ceist Phairliminte
RDP	An Clár Forbartha Tuaithe
RSF	An Ciste um Spreagadh Taighde
R&D	Taighde agus Forbairt
RIA	Measúnú Tionchair Rialála
REPS	An Scéim um Chosaint na Timpeallachta Tuaithe
RVO	An Oifig Réigiúnach Tréidliachta
SCA	An Chomhairle Speisialta do Thalmhaíocht
SFI	Fondúireacht Eolaíochta Éireann
SFP	locaíocht Feirme Aonair
SFPA	An Údarás um Chosaint lascaigh Mhara
HSI	Eachspórt Éireann
SSTI	An Straitéis Eolaíochta, Teicneolaíochta agus Nuála
T16	I dTreo 2016
TSE	Einceifileapaite Spúinseach Inaistrithe
UN	Na Náisiúin Aontaithe
VRL	An tSaotharlann Réigiúnach Tréidliachta
VFM	Luach ar Airgead
WFP	An Clár Domhanda Bia
WTO	An Eagraíocht Dhomhanda Trádála

